ALP(LKA)2766

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, July 16, 2002

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2731) 2002 JULY-LIEPA 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Tegu jaunimas stovyklauja

Kai vis įvairiausių naujovių netrūksta, dar niekas nesugalvojo ko nors, kas galėtų pakeisti stovyklavimą, tą stiprią trauką į gamtą vasarai atėjus.

PO mokslo metų jaunimui prasiveria naujas pasaulis – kiek laisvų dienų, kiek džiaugsmo, kiek draugų ir nuotykių!.. Visa tai surandama labai nedideliame žemės plotelyje – stovykloje. Kažką naujo ir neprasto pajunta ne tik jaunimas, bet ir vyresnio amžiaus žmonės, vos pro vartus įžengę į stovyklavietę. Rodos, viskas palikta anapus vartų, o čia, stovykloje tereikia geros nuotaikos ir būrelio vienminčių. Tai ir sudaro tą naująjį pasaulį, kuris fiziškai galbūt ne vieną vargina, bet atgaivina dvasią, ją nejučiomis stiprina, įdiegia kažką kitoniško, ko mieste neįmanoma įsigyti. O ir pati gamta žmogų veikia raminančiai, tartum jis būtų grįžęs į didžiuosius savo namus, kur jis iš tikrųjų priklauso. Nesigilinant į tuos svarbius ir įdomius poveikius, tenka pasidžiaugti, kad stovyklų organizavimas išeivijoje, kaip tęsinys seniai pradėto darbo, vyksta ir toliau, nors stovyklautojų skaičius bent šiuo metu yra sumažėjęs. Vyresnieji atsimena vasaras, kai dar atskirai ir nemažomis grupėmis stovyklaudavo lietuviai montrealiečiai, torontiečiai, hamiltoniečiai, Niagaros pusiasalio, Londono, Vindsoro, Delhi apylinkių jaunimas. Viso to dabar nebėra, nes lietuviškieji telkiniai kai kuriose vietovėse yra žymiai sumažėję ir vos laikosi laukdami naujų ateivių arba "stebuklo". Tik didesnieji telkiniai dar vis kruta, įvairiai veikia, organizuoja ir vasaros stovyklas.

KANADOJE praktiškai beliko dvi stovyklavietės, kuriomis kasmet pasinaudoja keli šimtai lietuviško jaunimo. Tai Tėvų pranciškonų stovyklavietė "Kretinga" Vasagoje ir skautų "Romuva", netoli Huntsville, Ont. Pastaroji šiemet švenčia savo veiklos 40-metį ir tikisi sulaukti daugiau nei įprasta stovyklautojų ir svečių, ypač rugpjūčio 10-11 d.d., kai ten vyks tos sukakties minėjimas. Stebint skautų veiklą peršasi mintis, kad vis dėlto savoji stovyklavietė daug prisidėjo, kad skautiški vienetai nemažėtų ir nesilpnėtų. "Romuva" tapo ašimi, apie kurią sukasi atostoginė veikla, ir jungtimi kasmet ruošiantis joje stovyklauti ir pasidžiaugti to skirtingo pasaulio aplinka bei įtaka. Linkėtina, kad ir toliau taip būtų. Belieka prisiminti, kad stovyklos jaunimo bendravimo prasme lieka nepakeičiamas veiksnys net jau ir blunkant išorinio lietuviškumo bruožams – lietuvių kalbai, dainai, papročiams, savitai tautinį tapatumą rodomai galvosenai. Išgyvename pereinamąjį laikotarpį, kai ryškėja naujos angliškai kalbančių lietuvių kartos. Ta slinktis vyksta laipsniškai ir natūraliai, ir būtų beprasmiška visa tai pavadinti nesėkme ar net tragedija. Kiekvienas ilgesnis atsiskyrimas nuo tautos kamieno išsišakoja nebe vienavaizdinėmis formomis. Šito nematyti būtų didelis nesusipratimas, vedantis į nieką. Užtat tegu gyvuoja jaunimas, ir tai toks, koks jis dabar yra, tegu stovyklauja, draugauja ir kuo nors kitu kompensuoja už prarastas ar net neįsigytas išorines lietuviškumo žymes. O dar daug ką galima padaryti lietuvybės ir Lietuvos naudai besikeičiant papročiams, tradicijoms, bet jaučiant gyslose tekant lietuvišką kraują. Č.S.

Lietuvos didiko Mykolo Oginskio rūmai Plungėje. Dabar juose įsteigtas Žemaičių dailės muziejus
Nuotr. G. Kurpio

KANADOS ĮVYKIAI

Didžiausias Toronto streikas

Toronto miesto tarnautojų streikas prasidėjo birželio 26 d., kai CUPE (Canadian Union of Public Employees) unijos *Local 416* padalinio 6,800 narių sustabdė darbą; prie jų liepos 4 d. prisidėjo 18,000 CUPE *Local 79* darbininkų – taigi streikuoja beveik visi miesto tarnautojai. Sustojo šiukšlių išvežimas, vaikų priežiūra (*day care*) ir daug kitų tarnybų. Pasiliko dirbti policijos, ugniagesių, bibliotekų, senelių prieglaudų ir iš dalies (75%) greitosios pagalbos darbuotojai bei kitų tarnybų vadovaujantis personalas. Netrukus švara ir tvarka pasižymėjusiame Toronte atsirado dvokiančių sąšlavų ir šiukšlių kalnai, savaitgaliais numatyti renginiai, kaip muzikos bei šokių grupių pasirodymai penkiuose Yonge gatvės skersgatviuose bei meno paroda po atviru dangumi Nathan Philips aikštėje, buvo atšaukti.

Streikas prasidėjo, kai unijos ir miesto taryba nesusitarė dėl naujos sutarties sąlygų. Atrodo, kad buvo susitarta dėl algų pakėlimo (9.27% per ateinančius trejus metus), bet unijos reikalavo, kad visiems 8 metus dirbusiems tarnautojams būtų garantuotas darbo etatas. Ikišiolinėje sutartyje ši garantija buvo suteikta ištarnavusiems 10 metų, jei jų etatas būna panaikintas naudojant privačių bendrovių darbininkus. Miesto taryba nenori duoti tokios garantijos. Pasak burmistro Mel Lastman, niekam kitam Kanadoje "tarnybos vieta nėra garantuota iki gyvos galvos". Provincijos parlamentas žadėjo įstatymu grąžinti streikuotojus į darbą, jei sąšlavų kalnai (ir juose įsikūrusios žiurkės bei kiti gyvūnai) grės miesto gyventojų sveikatai.

Kanados dienos proga karalienės atstovė Adrienne Clarkson pakvietė 99 nusipelniusius kanadiečius į *Order of Canada* apdovanotųjų būrį. Jų tarpe buvo žurnalistas ir rašytojas Richard Gwyn, rašytoja Doris Anderson, dainininkai Joni Mitchell ir Bruce Cockburn, *Saturday Night Live* televizijos programos paruošėjas Lorne Michaels.

Pamela Wallin, kanadiškosios televizijos įžymybę ir Kanados žurnalizmo fondo pirmininkę, min. pirmininkas Jean Chretien paskyrė generaline konsule Niujorke. Rugpjūčio pabaigoje ji pakeis ikišiolinį gen. konsulą, profesionalą diplomatą Michael Phillips. Anksčiau šį postą užėmė buvęs ambasadorius Irane, kuris Teherano suirutės metu išgelbėjęs grupę JAV diplomatų buvo tapęs amerikiečių herojumi. P. Wallin, dvidešimtseptynerius metus turėjusi įvairias pareigas žiniasklaidos srityje, laikoma ypač tinkama būti gen. konsule Niujorke, kur jai teks

(Nukelta į 6-tą psl.)

Nuotaikos Lietuvoje prieš prezidento rinkimus

IGNAS MEDZIUKAS

Iki Lietuvos prezidento rinkimų jau mažiau kaip pusmetis. Daugelis norėtų šią vietą užimti, bet galimybė bus tik vienam. Lietuvos žiniasklaidoje didžiausia sensacija buvo premjero Algirdo Brazausko slaptos atostogos Hurgado kurorte Egipte, prie Raudonosios jūros su savo drauge Kristina Butrimiene. Galbūt energijos ir pasitikėjimo savimi suteikė, anot kan. Mykolo Vaitkaus, jaunesnė pasirinkta širdies ramintoja, kad premjeras, gyvendamas antrąją jaunystę, ryžosi pretenduoti į Lietuvos respublikos prezidentus, ir šią vietą laimėti. Apie tai jis yra pareiškęs, net pasiūlydamas eiti lažybų iš gero viskio dėžės, jog rinkimai pasibaigs jo pergale. Apie šį įvykį pasakojo *Lietuvos rytui* A. Butrimas (*Lietuvos rytas,* nr. 90).

Pirtys

Ta proga žurnalistas P. Katinas *XXI amžiuje* prisimena partinių bosų pirteles, kurios tarnavo ne tiek "atsipalaidavimui" nuo nenuilstamo triūso vykdant Kremliaus direktyvas, kiek tikrom linksmybėm. Straipsnyje *Piramidžių pavėsyje* rašoma: "Argi atsitiktinai partinių bonzų žmonos sudegino vieną tokią keliomis tvoromis aptvertą partinę pirtelę netoli Kauno esančiame Kleboniškio miške?" Prisimenama *Šumausko vila",* pastatyta prie Dusios ežero ir kitos toli nuo žmonių akių pastatytos vilos bei "pirtelės", prie kurių po medžioklės lėbaudavo kunigaikščiai – Antanas (Sniečkus), Motiejus (Šumauskas), Algirdas Mykolas (Brazauskas) bei kiti Maskvos vasalai. Garsiais pasaulio kurortais mėgavosi tik Maskvos didžiūnai, o "pakraščių" vietininkams buvo tik svajonė.

Slaptos vedybos

Algirdas M. Brazauskas turi gražią vilą prie Sirvėto ežero, Švenčionių rajone. Tai vieno aukšto su mansarda namas, du dvigubi garažai ir dvi pirtys. Už 3 kilometrų nuo Brazausko vilos yra K. Butrimienės vila. Tačiau nepasitenkindamas regioninio parko atgaiva, A. Brazauskas su savo drauge ryžosi vykti į garsų kurortą, kuris prieinamas tik dideliems pasaulio turtuoliams. Spaudos atstovai jį pasekė ir nufotografavo. Grįžęs su drauge į Vilnių, jis teisinosi, kad jau seniai su žmona Julija, kurią buvo vedęs prieš 44 metus, išsiskyręs. Panašiai aiškinosi ir jo draugė Kristina Butrimienė. Tačiau abiejų partneriai ligi šiol to nežinojo. Bent taip tvirtino žiniasklaidos atstovams. Kyla klausimas, kokie teismai veikia Lietuvoje, kad galima išsiskirti net antrajam vedybų partneriui nežinant, net jam nepranešus?

Kilus tokiam priekaištui spaudoje, monsinjoras Alfonsas Svarinskas atviru laišku *Tremtinio* 18 nr. (2002.V.3) kreipėsi į premjerą A. Brazauską, kuriame tarp kitų dalykų rašė: "Dar vakar apie jūsų išsiskyrimą niekas negalėjo pasakyti ką nors tikra. O šiandien per radiją labai santūriai pasakėte, kad vakar sukūrėte naują šeimą ir atšventėte iškilmes kažkokioje pirtyje. Sovietinė santvarka grįžta nepastebimai, bet užtikrintai: šventės – Girtos bobos diena, Gegužės 1-oji ir nomenklatūrinės pirtys".

A. Svarinskas savo laiške sako, kad Lietuvoje, kaip teigia statistika, 16% žmonių gyvena ties skurdo riba. Tad ar nebuvo galima kelionei išleistus pinigus atiduoti jų reikalingiems? Taigi pasielgta ne kaip "liaudies draugo".

Kauniečio nusivylimas

Lietuvoje yra daug žmonių, kurie ne dėl savo kaltės sunkiai verčiasi. Tai matome iš gaunamų laiškų ir veržimosi ištrūkti į užsienį. Čia vieno tokio laiško, rašyto į JAV ištrauka:

"Mano reikalai vyksta sunkiai. Darbo iki šiol neradau, nors pažadų turėjau daug... Artėja prezidento rinkimai, tačiau ir jie nieko neduos. Bolševikai tiek stipriai įsitvirtino valdžioje, kad dabar jų niekas neiškrapštys nuo valdžios sosto. Tie, kurie buvo turtingi, dabar dar turtingesni, o tie, kurie vos galą su galu sudūrinėjo, dabar dar daugiau nuskurdo. Aš tapau pesimistu ir jau niekam netikiu. Gražesnė ateitis – tik akių dūmimas naivuoliams. Lietuvai nepadės nei NATO, nei Europos sąjunga. Per daug blogybių Lietuvoje įsišakniję, pradedant nuo eilinių valdininkų, baigiant vyriausybe ir seimu. Koks pavyzdys rodomas vaikams, kurie gimė po 1990 m. kovo 11? Jiems jau dabar 12 metų, ir jie jau pra-

(Nukelta į 2-rą psl.)

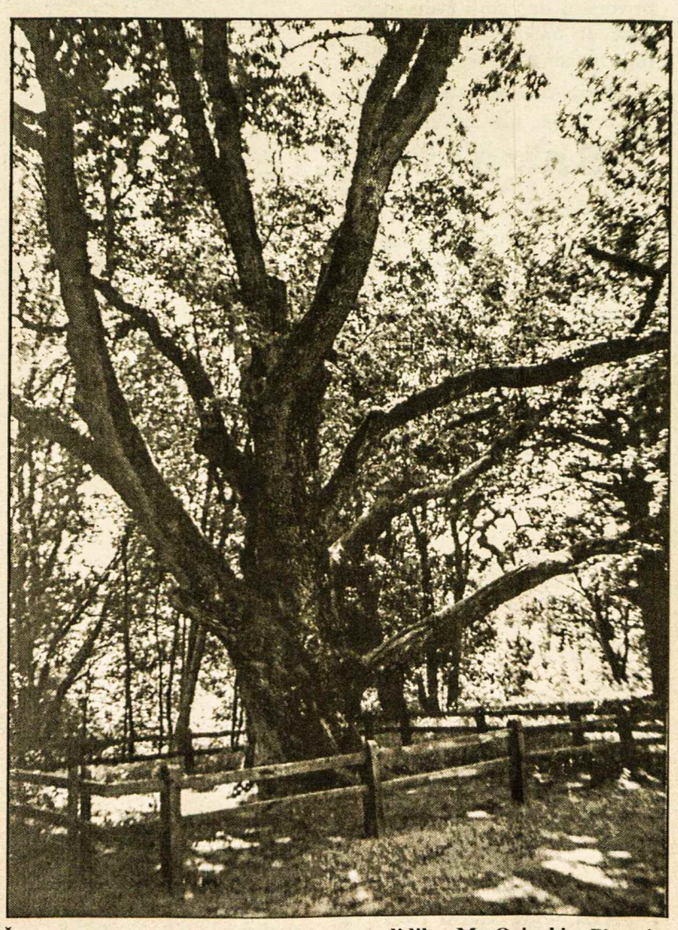

Šimtametis Perkūno ąžuolas Lietuvos didiko M. Oginskio Plungės dvaro parke. Padavimas sieja šį ąžuolą su aukuru pagonių dievaičiui Perkūnui ir vaidilute Galinda
Nuotr. G. Kurpio

Savaitė Lietuvoje

Rinkimai sujungti

Savivaldybių tarybų rinkimai paankstinti trimis mėnesiais ir vyks š.m. gruodžio 22 d. kartu su Lietuvos prezidento rinkimais. Kaip ELTA (š.m. liepos 5 d.) praneša, seime už nutarimą rinkimus sujungti balsavo 56 seimo nariai, 20 – prieš ir 2 susilaikė. Valdančioji dauguma (socialdemokratai ir socialliberalai) rinkimų sudvejinimą motyvuoja lėšų ir laiko taupymu. Tikimasi sutaupyti apie 10 milijonų litų.

Tačiau opozicija pranašauja neigiamas pasekmes pačiai savivaldai ir socialdemokratų pralaimėjimą rinkimuose. Politikos žinovų nuomone, įvyksiantys rinkimai bus naudingi toms partijoms, kurios turės stiprius kandidatus į prezidentus. Socialdemokratai savo kandidatą žada paskelbti rugsėjo mėnesį.

Valstybės diena

Vilniuje, S. Daukanto aikštėje š.m. liepos 6 d. įvyko tradicinis valstybės vėliavos pakėlimas. Iškilmėn susirinko seimo ir vyriausybės nariai, Kovo 11-tosios akto signatarai, valstybės institucijų vadovai, diplomatinio korpuso atstovai, dvasininkijos hierarchai, garbės sargyba, Karo akademijos kariūnai, kariuomenės orkestras, sostinės svečiai bei vilniečiai. Savo sveikinimo kalboje prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad "valstybė – tai mes, tai mūsų kuriama tvarka, mūsų kuriama laisvė". Po jo kalbos nugriaudėjo trys istorinio pabūklo salvės – karaliui Mindaugui, sostinei Vilniui ir Lietuvos valstybei. Vyko įdomus tarptautinio fokloro festivalio "Baltica 2002" pasirodymas. Skambėjo įvairių tautų muzika, dainos ir šokiai. Mažieiji festivalio dalyviai prezidentui įteikė tautodailės dirbinį – šiaudinį sodą. (ELTA)

Tarėsi premjerai

Visagine birželio pabaigoje vyko Baltijos ministerių tarybos (BMT) sesija, kurioje dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministerių pirmininkų vadovaujamos delegacijos, praneša LGTIC. Tarybai 2001-2002 m. pirmininkauja Lietuva, po šios sesijos perims Estija.

Susitikime nuspręsta labiau koordinuoti veiksmus ir tartis dėl bendros pozicijos, derantis su Europos sąjunga (ES) dėl žemės ūkio problemų. Svarbiausi klausimai šiose derybose yra dėl kvotų ir tiesioginių išmokų.

Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas pateikė informaciją apie Ignalinos atominės elektrinės uždarymą, pabrėždamas, kad lieka atviras klausimas dėl finansavimo, dėl kurio su ES turi būti suderėta iki šių metų pabaigos. Kita svarbi problema, tai Karaliaučiaus sritis ir vizų režimas.

Sesijoje taip pat aptartas "Via Baltica" projektas, kurio remontą Lietuva turi baigti 2003 metais. Visoms trims Baltijos valstybėms svarbu derinti savo veiksmus, siekiant pasinaudoti ES finansinėmis galimybėmis, išplėtoti transporto sistemą pietų-šiaurės kryptimis. Sutarta, kad būtina tobulinti automobilių kelius ir spręsti problemas, kylančias pasienyje.

Prezidento atsakas

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus liepos 3 d. televizijos laidoje tvirtino, kad 1991 m. patvirtintos Lietuvos ir Rusijos sienų sutarties peržiūrėti neketina nei Lietuva, nei Rusija. O 1997 m. sutarties dėl konkrečios linijos, kurią jau patvirtino Lietuvos seimas, jei Rusija ir nepatvirtins – "išgyvensime ir be jos".

Jo manymu, Lietuvoje perdėtai reaguojama į Rusijos radikalų pareiškimus, ir tai rodo "inertišką polinkį gyventi Rusijos baimės atmosferoje", praneša LGTIC. Tikruosius santykius kuria ne radikalai, o "pozityvioji diplomatija", kurios pagrindu bendradarbiaujama ir stengiamasi klausimus išspręsti. "Juk esame brandi valstybė, pasirinkusi savo kelią", teigė prezidentas, ir "kaip būsimi Europos sąjungos ir NATO nariai, turime labiau pasitikėti savimi".

Susitiko ministeriai

Liepos 1 d. Maskvoje Rusijos gynybos ministeris Sergejus Ivanovas priėmė Lietuvos krašto apsaugos ministerį Liną Linkevičių, rašo LGTIC. Tai buvo pirmasis Lietuvos ir Rusijos gynybos ministerių darbo susitikimas. Jie aptarė dvišalio karinių žinybų bendradarbiavimo klausimus ir daug dėmesio skyrė Karaliaučiaus problemai. Sutarta tęsti pasitarimus, kad sritis nebūtų atskirta nuo Rusijos, kad būtų plėtojami prekybiniai, kultūriniai ryšiai.

Dėl Lietuvos būsimo stojimo į ŠAS S. Ivanovas teigė, jog priklausymas jai yra kiekvienos valstybės teisė, tačiau jis pridūrė, kad "nenorėtų peržiūrėti" sutarties dėl įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje, pasirašytos 1990 m.

L. Linkevičius priminė, kad Rusijos gynybos ministerijos atstovai stebėjo Baltijos vasltybių pratybas "Gintarinė viltis" Lietuvoje, ir kad Rusijos kariškiai taip pat kviečiami dalyvauti 2003 m. rengiamose tarptautinėse pratybose "Amber hope 2003". Vadovai nutarė tęsti Lietuvos ir Rusijos politinius karinius pasitarimus, kurie vasaros pabaigoje vyks Maskvoje.

Sutartis su Gruzija

Birželio 26-28 d.d. Lietuvos krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius lankėsi Gruzijoje, praneša LGTIC. Jį priėmė gynybos ministeris generolas leitenantas Davidas Tevzadzė,

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Tegu jaunimas stovyklauja
Stovyklos jaunimo bendravimo prasme lieka svarbus veiksnys

Nuotaikos Lietuvoje prieš prezidento rinkimus
Galima išsiskirti net antrajam vedybų partneriui nežinant...

Ar Lietuva grįžta į LTSR?
Nerasdami darbo Lietuvoje, jauni žmonės bėga į užsienio kraštus

Knygos – keliais sakiniais
Ryžtingai žengiąs poetas, o greta ir už jo šeima

Naujoji lietuvių išeivija Škotijoje
Buvo nešamas sunkus ąžuolinis kryžius ir šv. Kazimiero statula

Premijos, medaliai ir pistoletai
Už finansines klastotes buvo skiriamos premijos

Trys iki šimto
Nėrė iš kambario, kad neišgirstų kokių priešiškų žodžių

Prisiglaudimas prie lietuviško žodžio
Prisiminti knygnešiai, skambėjo poetiniai posmai...

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

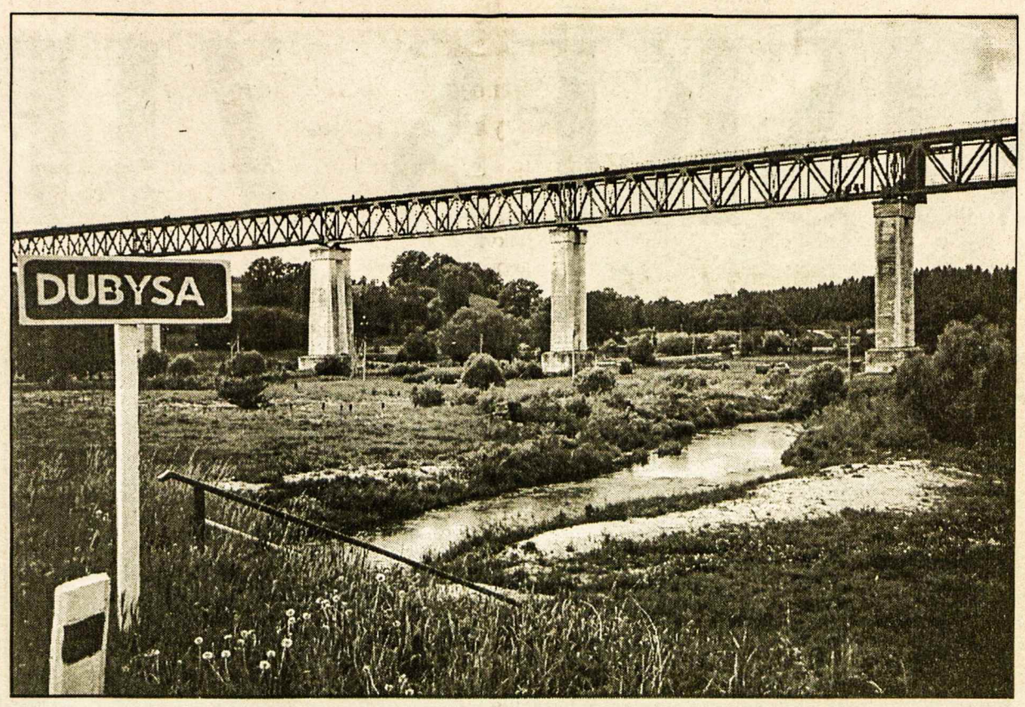

Lyduvėnų geležinkelio tiltas per Dubysos upę – ilgiausias Lietuvoje Nuotr. G. Kurpio

RELIGINIAME GYVENIME

Dievo Motinos statulos 400 metų jubiliejus iškilmingai paminėtas š.m. birželio 1 d. Seinuose. Minėjimas pradėtas Mišiomis po vykusios gatvėmis procesijos. Mišių pradžioje lenkų ir lietuvių kalbomis susirinkusius sveikino Elko vyskupas E. Samsel, koncelebracijai vadovavo kardinolas A.J. Bačkis, pamokslą pasakė Lenkijos primas kardinolas J. Glemp. Mišias koncelebravo vyskupai E. Norvila ir J. Žemaitis,MIC, Gudijos vyskupas A. Kaszkiewičius, A. Dziemianko, W. Blinas ir St. Padewski,OFM kap. iš Ukrainos. Tą pačią dieną visi vyskupai dalyvavo Balstogės arkivyskupijos dešimtmečio ir arkikatedroje esančio Aušros Vartų Marijos paveikslo karūnacijos 75 metų sukakties minėjime. Čia Mišių po atviru dangumi koncelebracijai vadovavo kardinolas J.J. Gegenhardt iš Vokietijos. Lietuvos vyskupų vardu susirinkusius sveikino vysk. J. Žemaitis,MIC, ryšiams su Lenkijos vyskupų konferencija pirmininkas.

Kaip garantuoti religinės išpažinties paslaptį buvo svarstyta Lietuvos prezidentūroje š. m. birželio 11 d. aptariant vadinamos Operatyvinės veiklos įstatymą. Posėdyje dalyvavo prezidentas V. Adamkus, kardinolas A. J. Bačkis, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas S. Tamkevičius, Valstybės saugumo departamento gen. direktorius M. Laurinkus, Specialiųjų tyrimų tarnybos pirmasis direktoriaus pavaduotojas Ž. Pacevičius ir Policijos gen. komisaras V. Grigaravičius. Katalikų Bendrijos vadovai dar kartą pabrėžė, kad jų didysis rūpestis esąs - išsaugoti išpažinties paslaptį. Arkivyskupas S. Tamkevičius teigė, kad nepažįsta nė vieno specialiųjų tarnybų užverbuoto kunigo, ir yra tikras, jog nė vienas kunigas neišduos išpažinties paslapties. M. Laurinkus patikino, kad per paskutinį dešimtmetį kunigai nebuvo verbuojami dirbti specialiųjų tarnybų darbuotojais, ir buvusi padaryta klaida, kad svarstant kalbamo įstatymo projektą, nebuvo šiuo klausimu tartasi su dvasininkijos atstovais. Prezidentas V. Adamkus birželio 14 d. tą įstatymą vetavo, o birželio 20 d. seimas pritarė prezidento pasiūlytai įstatymo pataisai, nurodančiai, kad specialioms tarnyboms draudžiama verbuoti dvasininkus.

"Tikėti ir rašyti" – tai Gedimino Mikelaičio parengta knyga, kurios sutiktuvės įvyko š.m. gegužės 8 d. Panevėžyje, G. Petkevičaitės-Bitės galerijoje. Dalyvavo "Aidų" leidyklos direktorius Vyt. Ališauskas, "Naujojo židinio - Aidų" vyr. redaktorius S. Drazdauskas, vysk. J. Preikšas, mons. J. Antanavičius, kan. V. Masys, Naujamiesčio klebonas kun. A. Dauknys, savivaldybės narys P. Luomanas ir kt. Ta proga buvo paminėtas ir poeto Jurgio Baltrušaičio 129-tasis gimtadienis. Apie poeto kūrybą kalbėjo A. Saladūnaitė, deklamavo aktorius A. Keleris. Knygos *Tikėti ir rašyti* sudarytojas G. Mikelaitis savo kalboje iškėlė tris rašytojų grupes: kultūrinės katalikybės atstovus, kurių daugiausia, tikėjimo ir Dievo nepripažįstančius autorius ir tuos, kurie jaučiasi esą Katalikų Bendrijos nariai. "Naujojo židinio-Aidų" vyr. redaktorius S. Drazdauskas papasakojo apie šios knygos atsiradimą, kaip iš skelbtų žurnale straipsnių išaugo puikus leidinys.

"Lietuvos bažnyčių architektūra ir menas. 1990-2001 m. patirtis ir tendencijos"- tokiu pavadinimu Kauno architektų namuose š. m. birželio 11 d. atidaryta paroda, kurią surengė Lietuvos architektų sąjunga, jos Kauno skyrius, Lietuvos vyskupų konferencija, Kauno arkivyskupijos kurija, Lietuvos restauratorių sąjunga. Parodos globėjas - architektas K. Pempė. Parodos atidaryme kalbėjęs arkiv. S. Tamkevičius priminė, kad žmogui reikia kai ko daugiau negu duonos, kad jis artėtų prie Dievo, savojo Kūrėjo. Pasidžiaugė, kad į vieną parodą sutelkti viso pastarojo dešimtmečio religinės architektūros ir meno darbai, palinkėjo menininkams sukurti dar daug vertingų kūrinių.

Vyskupo Motiejaus Valančiaus paminklas Varniuose Ntr. G. Kurpio

Ar Lietuva grįžta į LTSR?

HENRIKAS KUDREIKIS

Beskaitant Lietuvos laikraščių žinias, kyla klausimas: ar jau mūsų Tėvynė po dvylikos nepriklausomybės metų bando grįžti į LTSR?

Ženklų pakanka: trispalvė nuvertinama, jos nereiks iškelti valstybinių švenčių metu. Tik būrys lietuvių, buvusių tremtinių, ėjo protestuodami Vilniaus gatvėmis. Seimo dauguma balsavo už trispalvės nuvertinimą. Tai rodo, kad seimūnų dauguma iš viso nemėgsta Nepriklausomos Lietuvos ir jos simbolių. Nėra ko stebėtis, bolševikmečiu jie buvo dideli ponai. Šiandien savo tautai jie yra svetimi.

Tie patys ponai bando pakeisti valstybinių pensijų įstatymą, norėdami mokėti pensijas lietuvius žudžiusių struktūrų bei komunistų partijos valdininkams.

Pagal *Lietuvos aidą* (nr. 107, 2002), jau pradeda kelti galvas Penktosios kolonos omonininkai. Vienas jų atvirai pagrasino nužudysiąs užsienio reikalų ministerį. Premjero patarėjas A. Juozaitis siūlo į Frankfurto knygų mugę siųsti Lietuvai atstovauti tik komunistus.

Kalbant apie būsimus kandidatus į prezidentus – beveik visi buvę sovietmečio veikėjai. Dar liūdniau darosi skaitant *XXI amžiuje,* kad generalinė prokuratūra jau "apvalyta" nuo "kenksmingų (dešiniųjų) elementų". Į vidaus reikalų ministeriją sugrąžinti sovietinės milicijos veteranai, pasak ministerio, turintys "didelę patirtį". Kokia ta patirtis, aiškinti nereikia. Sovietinė milicija dirbo ranka rankon su KGB. Rašoma, jog dabartinis vidaus reikalų ministeris J. Bernatonis aktyviai stato neokomunistų piramidę.

Prokomunistinis ar kairysis Lietuvos elitas, įsitvirtinęs net Lietuvos mokslo įstaigose, pradėjo naują akciją – juodinti Nepriklausomos Lietuvos (1918-1940) istoriją, ypač lietuvių karius, kurių dauguma buvo vokiečių prievarta paimti iš 29-to Šaulių korpo arba sugaudyti šventoriuose ar rinkose. Jiems visiems bando užmauti karinių nusikaltėlių apynasrius. Šioje akcijoje ypatingai pasižymi istorikas Liudas Truska ir istorikas Arūnas Bubnys, talkon pasikvietę KGB archyvus bei KGB lietuvių karių tardymo bylas. Anot Truskos, "Lietuvos savisaugos dalinių kariai yra vokiečių stribai". Pagal Bubnį, 10 lietuvių savisaugos batalionų dalyvavo holokauste. Kaltinimai perdėti.

Apie bolševikų suorganizuotą 16-tą, vad. lietuvių diviziją nė vieno blogo žodžio. Neminint Kauno komendantūros bataliono, kuris nepriklausė savisaugos daliniams, Vilniuje tik porą kuopų vokiečiai panaudojo žydų palydos sargyboms. Kokį pasirinkimą šie kariai turėjo, kai pusė Europos buvo vokiečių rankose? Prancūzų, belgų, olandų, lenkų policijos taip pat buvo priverstos dalyvauti žydų sargybose. Jų niekas šiendien nekaltina, niekas nepersekioja.

Kaip turėjo elgtis lietuviai kariai, ypač lietuviškas saugumas, vokiečiams įsakius perduoti žydus jų sargyboms? Geto žydų policininkai perduodavo vokiečiams taip pat. Jie neturėjo pasirinkimo. Žydai jų nekaltina.

Šešioliktosios lietuvių divizijos kariai dalyvavo lietuvių palydose į Sibirą, dalyvavo ir kovose su lietuvių partizanais.

Tauta, kuri savo seiman išrenka Brazauskus, Prunskienes, Pronskus, Teišerskytes ir Bubienes, dar tebeskęsta raudonajame tvaike. Nėra jokios abejonės, jie šiandien mielai paskelbtų LTSR. Tačiau jų kinkos šiandien per silpnos, nes atgaivinti komunizmą neišgali nei Rusija, nes armija nestoja raudonųjų pusėn.

Lietuvos neokomunistai bando pakenkti Nepriklausomos Lietuvos ekonomijai. Jie naikina Lietuvos ūkio struktūrą, išvagia bankus, stumia į bankrotą įmones, palikdami bedarbių mases. Nerasdami darbo Lietuvoje, jauni žmonės bėga į užsienio kraštus, kur dažnai jų laukia teroras ir mirties pavojai (pvz. Ispanijoje, Anglijoje).

Jie visokiais būdais kovoja su Katalikų Bažnyčia, vienas iš tų būdų – įvesti pagonybę. Seime jau girdisi balsai, kad į šventoves eina tik mažas nuošimtis tautiečių, ji jau praradusi įtaką. Bažnyčiai nereikia skirti jokios paramos. Iš vieno kunigo laiško: "Gerų katalikų šiandien jau daug mažiau, negu bolševikiniais laikais". Dvi priežastys: pusšimtį metų skiepytas ateizmas ir naujosios Europos materializmas, pornografija.

Kaip ten bebūtų, tautos gyvenimas eis savo keliu. Pamažu raudonajam elementui iš rankų išslys raktinės pozicijos. Kasdien jų būriai iškeliauja pas Abraomą. Jų vietas užims jauni žmonės, kurie tarnaus savo tautai, jeigu nenuklimps į internacionalizmo pelkes.

Nuotaikos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

deda suprasti gyvenimą. Kuo kalti vaikai, kad tėvai bedarbiai, kad valgyti neturi ko, kad gyventi nėra kur, kad mokytis negali, nes tėvai neturi pinigų, ir kaip tėvai jiems turi paaiškinti? Toks vaikas jau tokiame amžiuje pradės nekęsti mūsų valstybės, dėl kurios nepriklausomybės kovojome, dėdami viltis ateičiai ir savo vaikų gerovei.

Buvusi *Trimito* redaktorė M. Lužytė laimėjo žalią kortelę ir išvyko į Ameriką. Rodos, apsigyveno Bostone. Sekasi tiems kuriems nereikia. Aš su žmona jau penketą metų siunčiame anketas, ir jokio atsakymo. O ji tik pernai išsiuntė pirmą kartą ir laimėjo." Taip laiške rašo kaunietis inteligentas, nepatekęs į laimėtojų skaičių.

Kaip spaudoje skelbiama, iš Lietuvoje gyvenančių 3.6 mln. žmonių nuolatinio gyventojo statusą Amerikoje suteikiančią žaliąją kortelę laimėjo 2,245 asmenys.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kuris domėjosi Lietuvos patirtimi stiprinant saugumą bei pastovumą Baltijos pakraštyje. L. Linkevičius pasiūlė krašto apsaugos žinovų pagalbą kariuomenės pertvarkos bei teisinio pagrindo kūrimo srityje. Lietuva taip pat pasiryžusi teikti patarimus tarptautinių projektų, krizių valdymo klausimais.

Ministeriai pasirašė sutartį, pagal kurią Lietuva skirs apie 35,000 litų Gruzijos karininko studijoms Baltijos gynybos kolegijoje Tartu, Estijoje. L. Linkevičius taip pat susitiko su Gruzijos prezidentu Eduardu Ševardnadze.

Naujas mokesčių įstatymas

Liepos 2 d. Lietuvos seimas priėmė naują Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, kuris įsigalios nuo 2003 m. sausio 1 d. Kaip rašo LGTIC, seimo valdančiosios daugumos atstovai džiaugėsi pažangiu įstatymu, kuris sumažins mokesčių naštą, o opozicija teigia, kad mokesčių našta gyventojams augs.

Naujasis įstatymas vietoj šiuo metu taikomų 8 skirtingų mokesčio tarifų nustato tik du – 33 037 ir 15%. Pirmasis išlieka su darbo santykiais susijusioms pajamoms. Žemesnis tarifas bus taikomas individualių įmonių savininkams, kurie neužsiims sudėtinga apskaita, deklaruos tik bendras pajamas. Šiuo tarifu taip pat bus apmokestinamos autorinės sutartys, kurioms ligšiol buvo taikomas 13% tarifas. Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininko teigimu, mokesčių našta gyventojams mažės nuo kitų metų sausio padidinus pagrindinį nepamokestinamųjų pajamų dydį bei taikant įvairias įstatyme numatytas lengvatas.

RSJ

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

SPAUDOS BALSAI

Nebebus tarpvalstybinių sienų?

Savaitinis Varšuvos žurnalas *Polityka* š.m. birželio 8 d. rašo: "Įstojimo į Europos sąjungą siekia 10 valstybių, kurių tarpe be Lenkijos yra trys mūsų kaimynės Čekija, Lietuva ir Slovakija. Tačiau tai nereiškia, kad jeigu šios valstybės vienu metu bus priimtos į ES, jog tuoj šių valstybių piliečiai galės nevaržomai įvažiuoti į dabartinės Sąjungos penkioliktuką. Dar keletas metų kertant lenkų-vokiečių, čekų-austrų arba aerodromuose Paryžiaus bei Romos sienas, lenkai, lietuviai, čekai ir toliau turės svetimiems sienų sargybiniams rodyti savo pasus. Iš to galima spręsti, kad išorinės ES sienos nesutampa su išorinėmis T.V. Schengeno ploto sienomis, t.y. tų valstybių, kurios panaikino vidines sienas ir jų kontroles. Įstojimas į Sąjungą nesutampa automatiškai su priėmimu į Schengeno grupę. (...)

Jeigu lietuvių ir slovakų pasienio tarnybos pasirodys tinkamos ir padarys sienas su Rusija, Gudija ir Ukraina nepralaidžiomis, tada gali būti, kad Lietuva, Slovakija, Lenkija ir Čekija įeis į Schengeno grupę. Tada lenkų pasienio sargyboms nereikės saugoti 102 km ilgio su Lietuva sienos. (...) Šiandien didokus nesutikimus sukelia netgi naujos Punske sargybinės prie sienos su Lietuva reikalas. Biudžete yra skylė, todėl atsisakyta nuo jos statybos, tačiau ši sargybinė gali būti nereikalinga, jeigu Lietuva kartu su Lenkija įeis į Schengeno grupę".

Tvirtas Putino nusistatymas

Maskvos dienraštis *Kommersant* š.m. gegužės 30 d. laidoje apie gegužės 29 d. Maskvoje įvykusį tarp ES ir Maskvos viršūnių pokalbį: "Pokalbiuose apie Karaliaučiaus statusą Rusija vakar panaudojo savo svarbiausią kozirį. Vladimiras Putinas, atidarydamas Kremliuje Rusijos-ES viršūnių susitikimą, pabrėžė, kad visi Rusijos pasiūlymai dėl žmonių ir krovinių tranzito tarp Karaliaučiaus srities ir likusios Rusijos dalies kol kas dar nėra Briuselyje suprasti. (...) Prezidentas ragino baigti diskusijas dėl Karaliaučiaus srities, kurios tęsiasi jau nebe pirmus metus. Ligi šiol ES laikėsi griežtos pozicijos: kai tik pradės galioti Lietuvos ir Lenkijos teritorijoje Schengeno susitarimas, vizos Karaliaučiaus ir jo srities gyventojams bus įvestos kaip piliečiams kraštų, kurie neįeina į Schengeno apimtį."

Brazausko pasisakymas

Rusijos valdžios oficiozas *Rossijskaja Gazeta* š.m. birželio 15 d. laidoje rašo: "Atrodo, kad Baltijos valstybių galvų forumas išreiškė silpną, bet vis dėlto priartėjimą prie Europos sąjungos pozicijos Karaliaučiaus klausimu. Tai įvyko dėl aiškios Rusijos ir Skandinavijos valstybių pozicijos. (...)

Priminsim, kad skandinavai, taip sakant, turi savo sąskaitas su Briuseliu, ir Karaliaučiaus klausimas iškilo labai laiku. Šia padėtimi pasinaudojo ne tik Rusija, bet ir Baltijos šalys. Lietuvos premjeras Algirdas Brazauskas po susitikimo su Michailu Kasianovu, Baltijos forumui pasibaigus, pabrėžė: 'Karaliaučiaus sritis – tai Rusijos dalis, ir jos piliečiai turi turėti galimybę laisvai važinėti ten ir atgal...' O juk pastaruoju metu Briuselis pateikė Vilniui tokias sąlygas: jeigu 2004 metais norite įstoti į ES, vykdykite mūsų direktyvas Karaliaučiaus klausimu. Atrodo, kad danų atstovybė prie ES yra ne taip kategoriška...

Taigi apie kokį kompromisą kalbama? Visų pirma pastebėkim, kad Vilnius principe nėra nusistatęs prieš specialų koridorių arba bent palengvintą režimą Karaliaučiaus gyventojams: anot Brazausko žodžių, Lietuvoje nėra 'laisvų' auto-geležinkelio kelių, bet galima aptarti specialią tokių pervažiavimų sistemą".

Ginčai dėl žemės grąžinimo

Dėl žemės negrąžinimo Vilniaus apskrities lenkams nuolat buvo kaltinami lietuviai. Šiuo metu šių reikalų tvarkymo viršininku yra lenkas Z. Balcewicz. Apie jo vadovavimą *Kurier Wilenski* š.m. birželio 4 d. laidoje rašo Lietuvos seimo narys socliberalas A. Poplawski: "Per paskutinį susitikimą su Pagirių gyventojais apskrities vicemeras pasirodė esąs savo pavaldinių pusėje, tvirtindamas: visa, ką jie daro, suderinta su įstatymais. Tie viceviršininko melai, nes faktų šviesoje sunku kitaip tuos žodžius apibūdinti, rodo, kad solidarumo prie bendro lovio dėsnis galioja taip pat mūsų *balcewicz'iams* ir kitiems 'lenkų vadam', kurie su palenkta galva stovi prie lovio – nesvarbu kokio – valstybės, apskrities, savivaldybės ar kitą vietą, yra atsukę nugaras savo 'rinkėjams'. (...) 'Mūsų Balcewicz', kurį Lietuvos lenkų rinkimų akcija į vicemero postą delegavo tam, kad žemės grąžinimo procesas būtų pagreitintas, sugestijuoja, jog turime sutikti su tuo (taip!), kad mūsų tėvų žemė buvo atjduota kitiems..."

Sovietiško tipo provokacija

Maskvos dienraštis *Kommersant* š.m. birželio 7 d. laidoje rašo: "Vakar Lietuvos opozicinė partija *Tėvynės sąjunga* ragino Lietuvos sportininkus-jaunius atsisakyti dalyvauti Jaunimo žaidynėse, kurios prasidės Maskvoje ateinantį sekmadienį". T. sąjungoje vyrauja įsitikinimas, kad varžybos tai tikra priešlietuviška provokacija. Panašūs raginimai skamba ir kaimyninėje Estijoje. Vakar išplatintame TS pareiškime sakoma: Rusijos, N.V. sąjungos ir Baltijos kraštų turnyro organizatoriai nori paversti į šventę tragiškas ir atmintinas mūsų krašto dienas. Vienas pareiškimo autorių TS atstovas Lietuvos seime V. Landsbergis pasakė, kad pakvietimas yra provokacija, o renginio data 'iššaukiančiai parinkta'. Reikalas tas, kad žaidynių Maskvoje atidarymas numatytas birželio 14 dieną, kada 1940 m. sovietų valdžia pradėjo tremti Baltijos kraštų gyventojus į Sibirą. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ši diena yra minima kaip gedulo ir vilties diena". **J.B.**

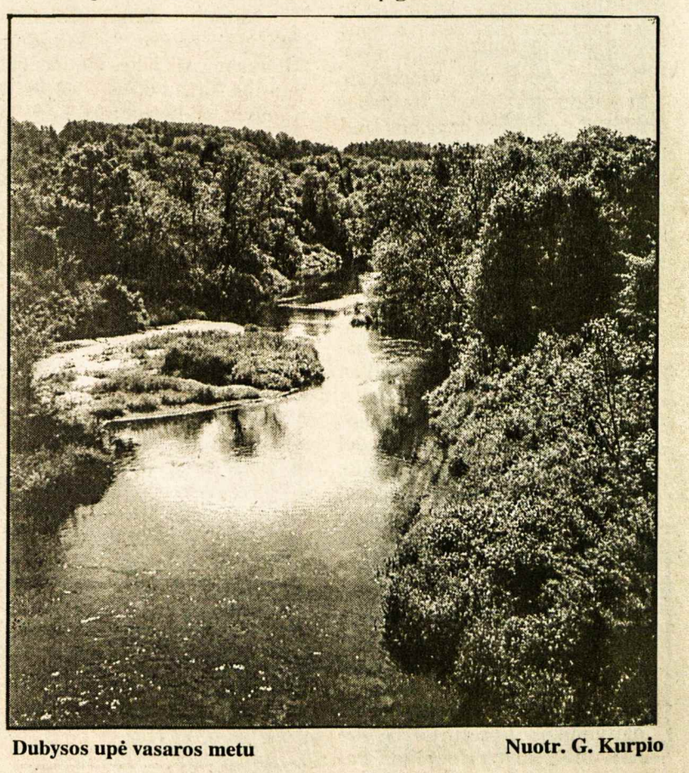

Dubysos upė vasaros metu Nuotr. G. Kurpio

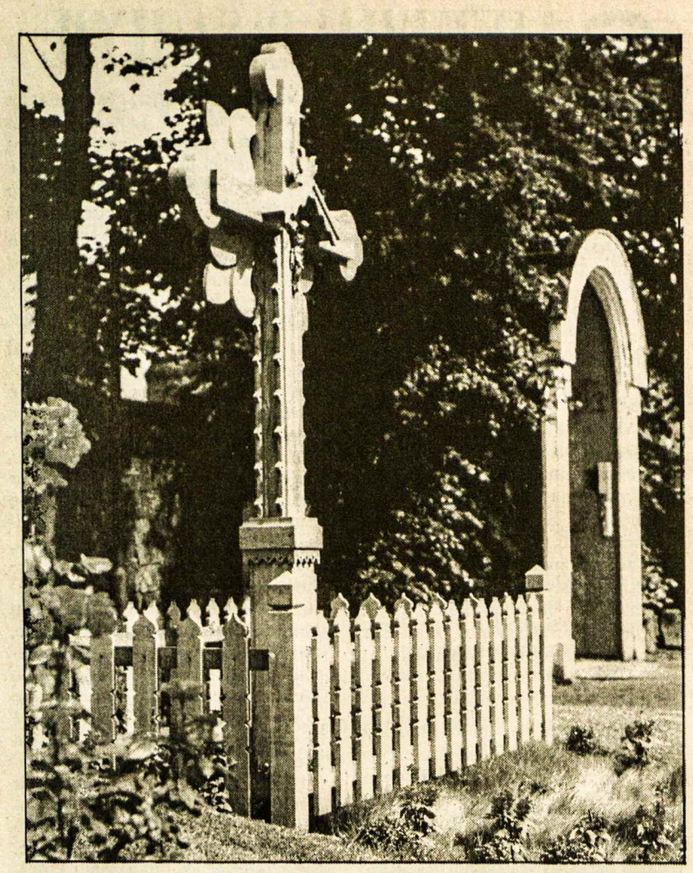

Škotijos lietuvių kryžius Glasgow'e, vadinamajame Lurde – šventoje vietoje, lietuvių skyriuje. Ten vykdavo tradicinė metinė procesija

Knygos - keliais sakiniais

ALĖ RŪTA

Sakoma, sunkiausia kritika – tyla. Kad nors vardas būtų ištartas ir apie ją pamąstyta – jau geriau.

Keisti gyvenimo nutikimai: kai galėjai – knygų neturėjai, o kai nebegali skaityti dėl akių šviesos sumažėjimo, atsiranda knygų net perteklius. Štai, tik per vieną birželio mėnesio savaitę gavau net penkias knygas paminėti... O kaip paminėti, kai nebegali jų perskaityti? Kai net jų antraštes, išleidimo šaltinius turi kas nors paprašytas perskaityti? Tai ir lieka – vienu sakiniu.

Jau liko nepaminėtos čia istoriko Vinco Trumpos prieš pat jo mirtį parašytos ir Lietuvoje išleistos istorinių straipsnių knygos.

Paminėta, bet man rūpi čia bent vardą ištarti kaimyno Juozo Kojelio antrosios straipsnių knygos *Tarp rūpesčių ir vilties.* (Jo pirmoji – *Iš nakties į rytą*). Aktualios abi.

Nepaminėta ir Juliaus Godelės, inžinieriaus-mokslininko *Prisiminimų knyga,* savilaidiniu būdu Lietuvoje išleista žmonos Ingridos, jau po autoriaus mirties.

Štai ir naujausios – 2002-iais metais pasirodžiusios. Losangelietis inžinierius, kultūrininkas Zigmas Viskanta įteikė labai dailiai Lietuvoje išleistą jo dėdės Edvardo Viskantos – *Gyvenimo kelionėje.* Tai, rodos, tauraus lietuvio gyvenimo ir veiklos aprašymas, iliustruotas daugeliu šeimos ir kultūrinių įvykių – vaizdų nuotraukomis.

Albuminio formato, gražiai iliustruota produktyvaus rašytojo Algirdo Gustaičio rinktinė vaikams: *Algio Trakio ir Taksiuko Šleivio nutikimai,* – tekstai, pakartoti paskleistų knygelių. Iliustracijos čia – spalvotos ir nespalvotos. Jau vien tie piešiniai patrauks ir sudomins jauną skaitytoją.

Atsigręžęs į šviesą, – Stasio Santvaro gyvenimo ir kūrybos atšvaitai. Tai juodu viršeliu, bet su elegantiška poeto Stasio Santvaro nuotrauka viršelyje. Knyga išleista jo gerbėjų Lietuvoje (su žmonos Alės Santvarienės pagalba). Joje daug įdomių straipsnių ir nuotraukų iš Poeto gyvenimo (jam 2002 gegužės 25 d. – 100 m. nuo gimimo).

Na, ir almanachas *Varpai* – irgi knyga, protarpiais išleidžiama Šiauliuose su rėmėjų pagalba. Redaktorius – Leonas Peleckis-Kaktavičius, nenuilstantis kultūrininkas bei rašytojas. Šiuose *Varpuose* paminimas ir Vytautas Alantas, irgi šimtą metų (birželio 18) šventęs rašytojas, publicistas, miręs prieš pat Lietuvos laisvę atgaunant. Šioje *Varpų* knygoje yra ir pakartotinai spausdinamas karo metų įdomus dienoraštis rašytojo-publicisto Bronio Railos, kuris mirė Los Angeles prieš 5 metus (balandžio 13 d.).

Tik išėjo iš "Draugo" spaustuvės (Čikagoje) dosnios rašytojos – poetės Julijos Švabaitės draugams dalijamas gražus leidinys – *Kur šią naktį nakvosi.* J. Švabaitė-Gylienė yra šešių poezijos knygų bei kelių prozos kūrinių jaunimui ir premijuoto romano autorė. Ji yra veikli kultūrininkė, nuolat dalyvaujanti literatūros programose išeivijoje ir Lietuvoje, kur prieš keletą metų yra gavusi Salomėjos Nėries vardo konkurse premiją už savo ten (jos ir Salomėjos gimtinėje) poeziją.

Kur šią naktį nakvosi rinkinio pagrindinė tema – užuojauta kenčiantiems, ypač vargdieniams, benamiams vaikams. Knyga parašyta Švabaitei būdingu verlibriu, sklandžiai, įtaigiai, jautriai – su meile žmogui. Ryški nostalgija praeičiai, užuojauta jauniems žuvusiems (*Julijonui...*), religinė nuotaika. Tai nėra poezijos rinktinė, o tik šeštoji J. Švabaitės poezijos knyga, subrendusios poetės giliaprasmių minčių išraiška. Aplanke – autorės nuotrauka ir jos gyvenimo bei kūrybos trumpas aptarimas – Virginijos Paplauskienės. Knygos pradžioje – prof. Kelertienės straipsnis į J. Švabaitės kūrybą.

Poetas Bernardas Brazdžionis grįžta į Lietuvą – tai milžino autoriaus ir beveik milžiniška knyga-albumas su gerai pavykusia nuotrauka viršelyje: ryžtingai žengiąs poetas, o greta ir už jo šeima – duktė Saulė, dukraitė Dalytė, žmona Aldona...

Visoje knygoje gal daugiau užima vietos nuotraukos nei tekstas. Iš rašytinių tekstų įdomiausi paties poeto: jo kalbos (priimant garbės doktoratą Kauno un-te ir kitomis progomis), jo pasveikinimai lankant įvairias Lietuvos mokyklas, taip pat, tekstai garbės raštų (Šv. Tėvo *Pro Ecclesia* ir Šv. Grigaliaus Didžiojo ordino), įvairūs oficialūs sveikinimai ir paprasti, bet nuoširdūs jo gerbėjų, ypač jaunimo ir vaikų... Ištraukos iš laiškų – sibirinių ir kitokių. Bet ryškiausiai iš knygos *kalba* grįžimo vaizdai, nuotraukos Poeto gimtinėje, universitetuose, mokyklose, įvairiose programose, ypač *Poezijos pavasariai,* kurio laureatu buvo Poetas 1989 m., pirmąkart grįžęs Lietuvon.

Knyga išleista Lietuvos rašytojų s-gos leidyklos. Skubiai, bet rūpestingai paruošta Poeto 95 metų jubiliejui Los Angeles 2002.VI.1. Prie knygos ypač rūpestingai darbavosi dailininkai Pempė ir Orantas, S-gos pirm. V. Sventickas. O knygos tik 45 egzempliorius atgabeno iš Kauno jubiliejaus rengėjams (Liet. B-nei) LRS Kauno skyriaus pirm. poetas Petras Palilionis.

Tai tikras paminklas Poeto dvasinio kūrybinio grįžimo Tėvynėn.

"SAMOGITIA"
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Naujoji lietuvių išeivija Škotijoje

Tautiečiai, atvykę Škotijon po Antrojo pasaulinio karo, daugiausia iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje

KLEMENSAS SAVONIS

Po Antrojo pasaulinio karo 1947 m. Vokietijos stovyklose, ypač kur buvo daugiau jaunų vyrų, lankė britų valdžios atstovai, imdami darbui į Angliją. Kiek vėliau teko sužinoti, tokių savanorių rados per 6,000. Kiek anksčiau buvo priimta keletas šimtų jaunų moterų.

Pirmieji žingsniai

Darbo sąlygos buvo tokios: privalomas dvejų metų darbas nustatytoje darbovietėje, atlyginimas kaip ir britų darbininkams. Po sutarties atlikimo bus galima pasirinkti kitą darbą arba keliauti kitur. Britų pilietybę bus galima gauti išgyvenus penkerius metus. Buvo priimti tik sveikiausi ir ne senesni kaip 45 metų.

Po mėnesio kito – jau Britanijoj. Trumpai Londone ir pereinamoje stovykloje pakeliui į Škotiją. Vėlų spalių mėnesio vakarą 40 asmenų grupė, lietuvių ir ukrainiečių, išlipome iš traukinio Edinburgo stotyje. Mus pasitiko laikraščių reporteriai kaip pirmus Europos savanorius darbininkus padėti škotų pramonei, kuriai labai trūko darbo jėgos. Mus apgyvendino vadinamame hostelyje. Ten radome lenkų ir kitų tautybių vyrų.

Mūsų darbas bus akmens kasyklose. Kasyklos panašios į anglies kasyklas. Kasamas akmuo, iš kurio proceso būdu ištraukiama alyva.

Susitikimas su senbuviais

Būdami jauni, mes nežinojome, kad Škotijoj gyvena daug lietuvių. Po savaitės kitos mus aplankė jau senyvas lietuvis, kuris prisistatė kaip Šv. Kazimiero parapijinės draugijos pirmininkas. Jis apie mūsų atvykimą skaitė laikraščiuose. Ilgokai užtrukusiame pasikalbėjime iš malonaus lietuvio sužinojome, kad Škotijoj gyvena daug lietuvių šeimų įvairiose vietovėse, ypač netolimam Glasgow'e ir apylinkėse. Glasgow'o lietuviai turi savo patalpas. Ten ruošia įvairius pobūvius ir šokius. Škotijos lietuvių tėvas, kaip jis pavadino, yra kun. Juozas Gutauskas. Jis atvykęs į Škotiją 1935 m., mirus dar jaunam kun. Juozui Petrauskui. Be to, jis pastebėjo, kad mes nesame pirmieji. Jau yra lietuvių vyrų, dirbančių žemės ūkyje. Jis pakvietė mus, pirma pasitaikiusia proga, aplankyti Glasgow'o lietuvius.

Škotijos lietuvių veikėjas ir kapelionas prel. JUOZAS GUTAUSKAS apie 1970 metus

Lietuviškoje veikloje

Pirmas mūsų susipažinimas su Škotijos lietuviais buvo Glasgow'e. Didelis įspūdingas miestas. Ten lietuviai, šalia vienos airių parapijos, turėjo nuosavas patalpas. Kuklios, bet jaukios. Ant sienų kabo kelių mūsų kunigaikščių portretai ir mūsų trispalvė.

Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį po pietų airių parapijos šventovėje buvo laikomos pamaldos – mišparai. Po jų – vaišės. Šios pamaldos ir vaišės sutraukdavo gausų skaičių jau senyvo amžiaus vyrų ir moterų. Jų tarpe buvo daug jaunimo.

Jau nuo seno čia lietuviai turėjo Blaivybės draugijos mišrų chorą. Choro vadovė buvo Glasgow'e gimusi ir augusi lietuvaitė J. Sarapinaitė. Ji buvo baigusi muzikos mokyklą. Choro nariai – antros kartos jaunimas ir keletas senimo. Choro repertuaras – lietuviška daina ir giesmė. Netrukus tapau to choro nariu.

Prieš keletą metų savo aprašyme *TŽ* rašiau, kad vienu metu Škotijos lietuviai turėjo šešis chorus. Tiesa yra ši: J. Sarapinaitė su kun. J. Gutausku lankydavo kitas lietuvių bendruomenes. Pamaldų metu J. Sarapinaitė sudarydavo iš vietinių gerais balsais pajėgų chorelį. Lietuviui, kur jis bebūtų, daina ir giesmė prie širdies.

Naujas choras

Didžiausias lietuvių telkinys buvo Bellshill prie Glasgow'o. Mažesni skaičiai kitose artimose vietovėse. 1948 m. iš Vokietijos atvyko kun. dr. Ladislovas Gronis. Jis buvo kun. J. Gutausko Friburgo universiteto studijų draugas. Netrukus šis energingas kunigas pakvietė muzikę Pauliną Varnaitytę-Mullen sudaryti iš vietinių pajėgų chorą. Pradžioje susirinko gražus būrelis dainos mėgėjų, antros kartos lietuvių. Choras pasivadino Šv. Cecilijos vardu.

Buvo nupirktas senas pastatas, buvusi anglikonų šventovė. Sava pastogė netrukus tapo lietuviškų sueigų centru.

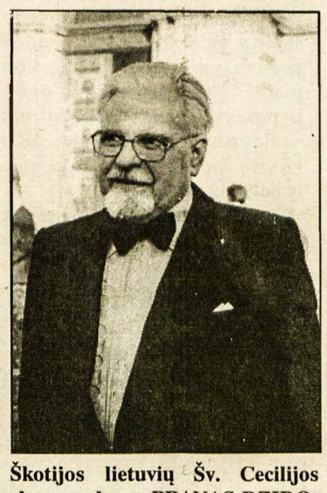

Škotijos lietuvių Šv. Cecilijos choro vadovas PRANAS DZIDOLIKAS

Choro narių skaičius pamažu didėjo. Pirmoji choro išvyka buvo Londonas. Ten 1956 m. lietuvių parapijos patalpose įvyko pirmas viešas choro pasirodymas lietuviškai visuomenei. Pasisekimas buvo labai geras. Kiek vėliau choras mėgino patekti į britų radijo programą. Parinktų dainų programa buvo atlikta Glasgow'o BBC radijo studijoje, bet vėliau transliacijos radijo bangomis nebuvo.

Rodos 1964 m. kun. dr. L. Gronis grįžo į Vokietiją ir ten mirė. Dar po kelerių metų mirtis pasikvietė ir choro vadovę P. Varnaitytę-Mullen. Nauju choro vadovu tapo Pranas Dzidolikas.

Jaunimas

Lietuviai, kaip ir nuo pirmųjų atvykimo dienų, tvirtai laikėsi savo būrio. Daugumą jau radome senyvo ir pensijos amžiaus. Netrukus pastebėjome, kad jaunimo nebuvo daug. Jaunimas, kuris atsilankydavo į pobūvius, kalbėjo lietuviškai, bet tarpusavyje jiems buvo artimesnė anglų kalba. Mums buvo labai keistas angliškų žodžių su lietuviškomis galūnėmis vartojimas ir kitokios iškraipos. Taip iš Petro pasidarė "Pyteris", iš kambario – "ruimas" ir visa eilė kitų.

Šventa vieta

Netoli nuo gausiai lietuvių apgyventų vietovių, po pirmojo pasaulinio karo, airių angliakasių buvo įrengta šventa vieta pavadinta Lurdu. Panašiai, kaip Lurdas Prancūzijoje. Lyguma, gal daugiau kaip keturių hektarų ploto, buvo labai meniškai paversta dirbtiniais kalneliais ir tuneliais. Daug įvairių statulų, kryžių, medžių ir gėlių.

Lietuviai ten turėjo šv. Kazimiero statulą ir vasaros metu rengdavo lietuviškas procesijas. Nustatytais sekmadieniais, vasaros metu, be lietuvių, savas procesijas turėdavo lenkai ir ukrainiečiai. Man pirmus tokius atlaidus teko aplankyti 1950 m. Gražus liepos sekmadienio popietis. Procesija, kurioje dalyvavo gal 700 tautiečių, buvo nešamas sunkus ąžuolinis kryžius ir šv. Kazimiero statula. Prie šalimais viešo kelio, ant aukšto stiebo, mūsų trispalvė. Lenkai ir ukrainiečiai kitais, jiems paskirtais sekmadieniais irgi iškeldavo savąsias vėliavas. Apie 1960 m. vietos policijos potvarkiu tautinės vėliavos šalia viešo kelio buvo uždraustos.

Gausios procesijos dar tęsės eilę metų, bet pamažu lietuviškos gretos pradėjo retėti. Apie 1986 m. lietuviška diena tapo išbraukta iš Lurdo kalendoriaus. Lietuviai paliko kampelį su kryžiumi ir dviem koplytėlėmis. Kryžius, mano rankų darbas, nes visą gyvenimą dirbau kaip stalius. (Kasyklose man neteko dirbti).

Lenkų ir ukrainiečių dienos irgi pamažu pranyko. Jie paliko savus, labai meniškus kryžius. Dabar, ši Lurdo šventovė yra tvarkome vietos savivaldybės, gausiai lankoma turistų vasaros metu.

(Bus daugiau)

Škotijos lietuvių Šv. Cecilijos choras 1972 metais su prel. JUOZU GUTAUSKU ir ten apsilankiusiu vyskupu ANTANU DEKSNIU

Škotijoje kadaise įrengta šventa vieta Lurdas. Ten kasmet vykdavo tautinių grupių procesijos. Būdavo ir lietuvių procesija, kurioje dalyvaudavo 700 tautiečių su Lietuvos vėliava. Visa tai išnyko. Lurde liko tik lietuviškas kryžius su dviem koplytėlėm

Škotijos lietuvių procesija Glasgow'e 1970 m. su Lietuvos vėliava į vadinamąjį Lurdą – šventą vietą, kur buvo įrengtas ir lietuvių skyrius

Premijos, medaliai ir pistoletai

LEONAS RADZEVIČIUS

Lietuvos dienraštis *Lietuvos rytas* birželio 28 d. numeryje išspausdino žinutę, kad Lietuvos Avialinijos (LAL) 2001 metais patyrė 33.4 milijonus litų nuostolio, kad LAL mažina įstatinį kapitalą nuo 107,598 mln. litų iki 9.6 mln. litų, kad LAL akcijų vertė mažinama nuo 100 litų iki 10 litų. Šios žinios buvo paskelbtos be komentarų, o komentuoti tikrai verta, nes ši istorija yra analogiška JAV skandalingai pagarsėjusioms "Enron", "WorldCom Inc." ir Arthur Andersen istorijoms.

Prieš maždaug 5 metus Lietuvos Susisiekimo ministerijos viceministeris spaudai pranešė, kad Lietuvos Avialinijos per praėjusius metus padarė beveik milijoną litų pelno ir kad vietoj mokėjusi valstybės iždui dividendus LAL didins įstatinį kapitalą, kurio savininkas yra valstybė.

Žinodamas LAL veiklos bruožus, žinojau, kad ne tik negali būti pelno, bet turi būti stambūs nuostoliai. Parašiau laišką vyriausybės koncleriui ir informavau, kad visuomenė yra sąmoningai klaidinama. Paprašiau LAL metinės finansinės apskaitos dokumentų, nes būdamas pilietis esu tos įmonės akcininkas (visas akcijas valdo valstybė).

Gavau laišką iš tuometinio LAL komercinės veiklos ir rinkodaros direktoriaus. Jame jis aiškino, kad padidinus akcinį kapitalą valstybė gaus daugiau pinigų, kai LAL bus privatizuotos. Nenustebau, kad jis nesuvokia kaip kapitalo rinka nustato akcijų kainą, nes visas jo išsilavinimas ir visa patirtis buvo marksistinės ideologijos rėmuose.

Tačiau nustebau pamatęs LAL finansinę apskaitą: pasirodo, kad iš skraidymo veiklos jie patyrė 12 milijonų litų nuostolio, tačiau kai gavo iš valstybės iždo 13 milijonų litų dotaciją sąskaitoms apmokėti, tą sumą pavadino "pajamos iš finansinės veiklos" ir taip "sukūrė" pelną bei įsigijo teisę sau pasiskirti premijas už pelningą darbą. Tuo metu LAL vadovo alga su priedais ir premijom viršijo atominės elektros jėgainės vadovo atlyginimą, ministerių atlyginimus ir net min. pirmininko algą. Taigi už finansines klastotes, kuriose aktyviai dalyvavo aukšti ministerijos valdininkai, ne tik nebuvo baudžiama, bet buvo skiriamos premijos.

Per paskutinius keletą metų LAL nuostoliai kasmet sparčiai augo: nuo 12 milijonų iki 15, 25, 33 milijonų. Nors keičiantis valdančioms partijoms keitėsi ir LAL vadovai, nė kiek nesikeitė nei valdymo forma, nei sprendimų priėmimo metodika, nei organizacinė struktūra. Pavyzdžiui, vien teisininkų ten buvo trys: vyriausias teisininkas, vyresnysis teisininkas ir teisininkas (be titulo). Ir šiandien ten yra maždaug tris kartus daugiau darbuotojų negu Vakarų pasaulio lėktuvų bendrovėse su panašios apimties apyvarta.

Išryškėjus "Enron" ir "Arthur Andersen" skandalams JAV, prasidėjo tyrimai ir buvo pradėtos bylos. Nepastebėjau, kad kas panašaus būtų įvykę Lietuvoje paskelbus, kad vietoj 107.6 milijonų turto LAL turi tik 9.6 milijonus arba net žymiai mažiau. Niekas neklausia, kur dingo tas skirtumas ir kodėl buvo klastojama finansinė apskaita. Tos klastotės auka yra ne tik valstybės iždas ir visi mokesčių mokėtojai. Ilgalaikės pasekmės yra tai, kad lietuviška bendrovė, kuriai buvo patikėta aptarnauti Lietuvos gyventojų poreikius panaudojant valstybės iždo garantijas ir valstybės tarptautines sutartis bei oro transporto teises, – buvo "išmelžta" iki paskutinio lito ir bus pusvelčiui parduota svetimšaliams.

Dėl šių nusikaltimų ir patikėjimo išdavystės nei vyriausybė, nei prokuratūra kaltų neieško. Kaltų nėra. Arba kaip sako Lietuvos prokurorai panašiose aplinkybėse "nėra nusikaltimo sudėties".

Sovietiniais laikais buvo mada duoti medalius karvių melžėjoms. Šiais laikais min. pirmininkas A. Brazauskas mėgsta dalinti vardinius pistoletus. Gal jis pasiryš vardiniais pistoletais apdovanoti visus buvusius ir esamus LAL vadovus, o jie juos garbingai panaudos pagal paskirtį? Tikrai ne. Garantuoju, kad nei vienas net neatsiprašys už padarytą žalą, nors visi "primelžė" tiek, kad jokia medaliuota karvių melžėja negali prilygti.

Ne kokia padėtis yra ir oro navigacijos organizacijoje bei oro uostuose. Tačiau žiniasklaida ten nekreipia dėmesio, o vyriausybė, atrodo, paprasčiausiai nesidomi. Tos problemos išplauks į paviršių, kai bus per vėlu rasti valstybei naudingą sprendimą. Tada, be abejonės, jau galės kaltinti Europos sąjungą.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NAUJAS PREKYBOS CENTRAS

Vilniuje prieš du mėnesius atidarytas didžiausias Lietuvoje prekybos centras "Akropolis". Naujame 54,000 kv metrų centre yra 85 parduotuvės, "Hyper Maxima" maisto krautuvė, restoranai, aštuoni kinai ir čiuožimo arena. Iš viso centro statybos investicijos siekė 180 mln. litų, kuriuos sudarė didžiausias Baltijos kraštų parduotuvių tinklas – Vilniaus prekyba, o likusias lėšas statybai investavo centro parduotuvių savininkai. Parduotuvės labai greitai buvo išnuomotos, rašo *The Baltic Times*, dabar jau kalbama apie centro plėtimą. Panašus prekybos centras projektuojamas Rygoje.

PREZIDENTAS INTERNETE

Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus pokalbis apie Lietuvos ekonomiką buvo pateiktas Pasaulio investicijų naujienų (World Investment News) interneto tinklapyje. Joje pateikiami pokalbiai su žymiausiomis pasaulio politikos ir verslo asmenybėmis. V. Adamkus pokalbį davė birželio 22 d. lankydamasis Sevilijoje. Jo pranešimu, Lietuva demonstravo pastovų BVP augimą, kuris 2001 m. buvo 5.9%, infliacija (1.3%) – žemiausia Vidurio ir Rytų Europoje. Pernai 20% padidėjo Lietuvos eksporto apimtys. Kaip rašo LGTIC, šie rodikliai svarbūs stengiantis pritraukti investuotojus.

BUS PAMINKLAS KUDIRKAI

Vilniaus miesto valdyba patvirtino sutartį su Labdaros ir paramos fondu dr. Vinco Kudirkos vardui įamžinti, praneša LGTIC. Vilniaus Savivaldybės aikštėje 2006 m. bus pastatytas paminklas Lietuvos himno autoriui. Minėtas fondas parengs paminklo sukūrimo sąlygas ir skelbs konkursą. Pastačius paminklą, savivaldybė įsipareigoja perimti iš fondo jo priežiūrą ir sutvarkyti aikštę. Fondas jau yra išleidęs dr. V. Kudirkos muzikos įrašų kasetę, kartu su Valstybiniu muziejumi rengia plačiajai visuomenei skirtą informacinį leidinį apie jo gyvenimą. Jis taip pat yra įsipareigojęs remti dr. V. Kudirkos kūrybinio palikimo leidybą, muziejų Kudirkos Naumiestyje, padėti tvarkyti ir prižiūrėti su Kudirkos vardu susijusias vietas, bei rūpintis iš jo gimtųjų vietų kilusia, aukštųjų mokslų siekiančia jaunuomene.

SUMAŽĖJO NEDARBAS

Birželio mėnesį nedarbo lygis Lietuvoje sumažėjo 0.4 punkto iki 10.7%, skelbia LGTIC. Praėjusiais metais tuo pačiu laikotarpiu nedarbas buvo aukštesnis ir sudarė 12.1%. Praėjusį mėnesį darbo biržose registravosi 16,400 bedarbių, 15% mažiau negu gegužį. Didžiausias nedarbo lygis – Druskininkuose – 23.9%, o mažiausias – Kretingos rajone – 4.4%. Vilniuje nedarbo lygis – 6.9%, Kaune – 7.8%, Klaipėdoje – 8.1%, Šiauliuose – 11.9%, Panevėžyje – 15.2%. Per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvoje įdarbinta 67,800 asmenų, o į aktyvias "darbo rinkos politikos" programas nukreipta 64,400 asmenų.

NAUJA SEIMO KOMISIJA

Liepos 3 d. Lietuvos seimo opozicinės liberalų frakcijos nario Aleksandro Poplavskio iniciatyva įsteigta laikinoji tyrimo komisija žemės grąžinimo klausimams Vilniaus apskrityje ištirti. Ją sudaro devyni įvairių seimo frakcijų atstovai. Kaip rašo *Lietuvos rytas*, komisiją nutarta steigti dėl šimtų žmonių skundų, vilkinamo žemės grąžinimo proceso ir reformos Vilniaus apskrityje. Seimo nario nuomone, prastesnė negu kitur padėtis sugrąžinant žemę Vilniaus apskrityje susiklostė dėl didelių žemės kainų aplink sostinę. Komisija turi per 10 mėnesių nuo jos sudarymo pateikti seimui savo parengtą išvadą.

DIDELĖ PINIGŲ KONTRABANDA

Lietuvos ryto žiniomis, liepos 3 d. Kalvarijos kelio punkte muitinės kriminalinės tarnybos pareigūnai sulaikė du marijampoliečius, kurie slapta į Lietuvą bandė įvežti maždaug 140,000 Didžiosios Britanijos svarų sterlingų (apie 756,000 litų). Automobilio vairuotojas ir keleivis tvirtino, jog pinigai jiems nepriklauso. Manoma, kad jie buvo cigarečių kontrabanda besiverčiančių asmenų kurjeriai, pargabenantys pinigus už sėkmingai užsienyje parduotų rūkalų kontrabandą. Šiemet tai pirma baudžiamoji byla, iškelta dėl grynųjų pinigų kontrabandos. Įvežti arba išvežti į Lietuvą nedeklaruojant raštu galima ne daugiau kaip 10,000 litų.

KLESTI SRAIGIŲ EKSPORTAS

LGTIC žiniomis, Naujojoje Vilnijoje veikianti UAB "Gudukas" šiemet į Prancūziją, Italiją ir Graikiją eksportuos apie 100 tonų sraigių. Nuo gegužės iki liepos ši bendrovė superka apie pusę tūkstančio tonų sraigių, kurias gyventojai surenka Ignalinos, Anykščių, Pasvalio, Rokiškio ir Pakruojo apaylinkėse. Iš viso bendrovė Lietuvoje yra įsteigusi 130 sraigių supirkimo punktų. Už kilogramą mokama nuo 90 ct. iki lito. Tenka importuoti dar sraigių ir iš Latvijos bei Gudijos. Šiuo verslu Lietuvoje užsiima tik trys bendrovės – iš jų "Gudukas" yra didžiausia. Joje dirba daugiau kaip 400 žmonių sezono metu, nes sraigių apdorojimui reikia daug rankų darbo. **RSJ**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com

Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

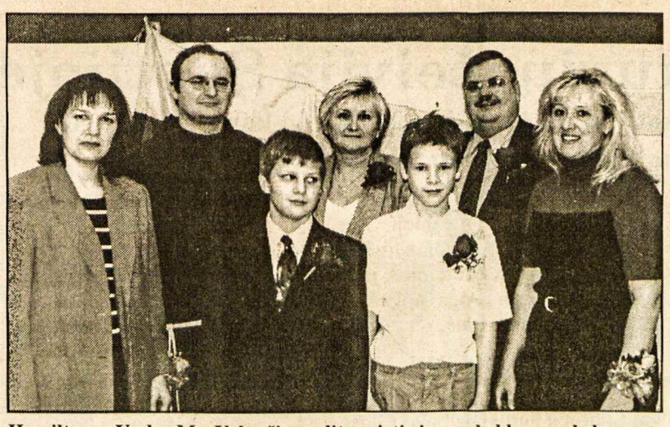

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmėse VIII sk. abiturientai su mokytojom ir garbės svečiais. Priekyje iš kairės: mokyt. Rasa Bakšytė-Pruden, Andrius Ptašinskas, Andrius Raudys, vedėja Rūta Kamaitytė. Antroje eilėje: Aušros Vartų klebonas kun. Juozapas Žukauskas, OFM, KLB vicepirm. švietimo reikalams Vida Stanevičienė, KLB Hamiltono apylinkės pirm. Kazimieras Deksnys **Nuotr. A. V. Stanevičių**

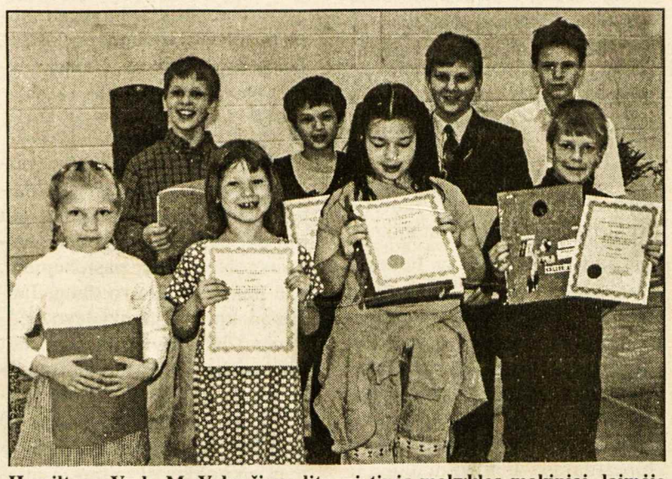

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokiniai, laimėję KLB Švietimo komisijos skelbtą Šeimos istorijos užrašymo konkursą. Su pažymėjimais ir premijom, priekyje iš kairės: I sk. Rebeka Butkevičiūtė ir Samantha Gallagher, II sk. Emilija Pruden, III sk. Matas Senkus. Antroj eilėj: VI sk. Aleksas Ptašinskas ir Justinas Raudys, VIII sk. Andrius Ptašinskas ir Andrius Raudys. Trūksta: VI sk. Margot Lattanzi, kuri pavyzdingai atliko projektą **Nuotr. A. V. Stanevičių**

Laiškas Vokietijos parlamentui

JUOZAS VITĖNAS

Pastarojo karo metu sovietų kariuomenei okupuojant Rytprūsius, žmonės buvo išvaromi iš jų namų, šeimos išardomos, vaikai atskiriami nuo tėvų, trūko maisto. Kai kurie šių vaikų, ieškodami duonos, atklydo ir į Lietuvą, kur juos priglobė vietos žmonės ir vadino "Vilko vaikais'.

Viena tokių vaikų, Erna Schneider-Dabulevičienė, parašė Vokietijos parlamentui atvirą laišką, kuris buvo išspausdintas Vokietijos laikraštyje *Das Ostpreussenblatt* (2002.V.4).

Šiame laiške ji rašo, kad yra gimusi 1936 m. Gumbinėje, turi seserį Friedą (gim. 1932 m.) ir brolį Andriejų (gim. 1940 m.). Visi jie dabar gyvena Lietuvos miestuose. Ji gyvenanti Marijampolėje, tik 150 kilometrų nuo gimtojo miesto, bet, pasak jos, koks ilgas ir sunkus kelias buvo į naująją tėvynę.

"Karo metu, – rašo jinai, – mes netekome savo tėvų, savo tėvynės ir užaugome lietuvių šeimoje. Tie žmonės, kurie mus priėmė, buvo drąsūs gyventojai, nes jiems grėsė pavojus, kad gali būti ištremti į Sibirą. Mes išlikome gyvi, bet negalėjome lankyti mokyklos, nes nemokėjome šalies kalbos. Mūsų tartis mus greit išduodavo, kas esame, ir tai sudarė šeimai tikrą pavojų.

Atrodo, ilgą laiką Vokietijos pareigūnai apie mus nieko nežinojo, bet vėliau Vokietijoje imta kalbėti apie "Vilko vaikus". Tačiau Vokietijos vyriausybė taip elgėsi, lyg kad 'Vilko vaikų' nebūtų, ir mus, Rytprūsių vaikus, paprasčiausiai užmiršo. Tačiau mes neužmiršome savo baisių pergyvenimų.

Mano sesuo ir aš tuomet ieškojome savo motinos, bet jos neradome, ir taip mes vienos buvome ant kelio nežinomoje vietoje ir verkėme, kol turėjome jėgų. Pagalbos pirmiausia susilaukėme Lietuvoje.

Mes esame žmonėms Lietuvoje nepaprastai dėkingos, kad jie mus priėmė, kad jie mumis rūpinosi ir kad mes išvis likome gyvos. Lietuviai buvo nuoširdūs ir pagelbėjo mums, kaip galėjo. Čia reikia neužmiršti, kad ir ši šalis šį baisų karą tiesiogiai buvo išgyvenusi. Mes, Lietuvoje likę 'Vilko vaikai' manome, kad Vokietijos vyriausybė šiems žmonėms kaip nors turi padėkoti.

Mes tikėjomės, kad po pasikeitimų mūsų tėvynė savo prarastus ir dabar vėl surastus vaikus su meile priims. Bet, gaila, taip neatsitiko. Žinoma, mes turėtume persikelti, bet karo metu mes praradome savo dokumentus, kalbą užmiršom, jokio išsilavinimo negavome ir nepajėgiame užpildyti reikalingų prašymų. Mes jaučiamės įžeisti, kad mūsų senoji tėvynė mūsų pagalbos šauksmų negirdi. Kita vertus, mes esame Lietuvoje užaugę ir mums būtų sunku į vokiečių visuomenę įsijungti. Mes tikrai džiaugtumės, jei Vokietijos vyriausybė mums Lietuvoje teiktų nuolatinę pagalbą. Mūsų pajamos yra menkos, o mūsų amžiuje mes turime daug sveikatos rūpesčių. Mes būtume dėkingi, jei Vokietijos vyriausybė mažą paramą suteiktų prie mūsų pajamų Lietuvoje. Kiekvienais metais kai kurie mūsų iškeliauja į amžinybę, ir mūsų lieka vis mažiau. Vokietijos valdžia teikia pagalbą visoms šalims pasaulyje, bet savo tikrus vaikus yra užmiršusi. Ar mūsų pageidavimai yra nepagrįsti, ar per dideli? Gerbiamieji parlamentarai, mes, vokiečių vaikai, kurie per šį baisų karą praradom savo šeimas ir savo tėvynę, bet ne jausmus ir tėvynės meilę, kreipiamės į jus: pagelbėkite mums ir pasakykite padėkos žodį mūsų lietuviams gelbėtojams. Aš tikiuosi, kad jūs mus suprantate ir lieku su viltimi".

Erna Dabulevičienė-Schneider,
Marijampolė, Lietuva
(Vokišką tekstą parūpino Le Kro)

Įvairios žinios

Das Ostpreussenblatt (2002.VI.15) paskelbė žinutę *Blick nach Osten* (Žvilgsnis į Rytus), kurioje pranešama, kad Lietuvoje nuo 2003 m. sausio 1 d. įsigalios Tautos nuosprendžio įstatymas, kuriuo remiantis svarbiais pokyčių klausimais, kaip konstitucijos pakeitimas, įsijungimas į tarptautines organizacijas ir kt., bus atliekami referendumai. Pakeitimams vykdyti reikės surinkti mažiausiai pusę apklausos balsų.

To paties laikraščio 2002 m. birželio 29 d. laidoje paskelbta žinutė, pavadinta diplomatiniu gandu. Pranešama, kad Vokietijos kancleris G. Schroeder, susitikęs Weimare Rusijos prezidentą V. Putiną, dovanojo seną 6 bilijonų rublių (5 bln. eurų) skolą, kurią padengė JAV prezidentas G. W. Bush, kad Rusijos federacija nesipriešintų Baltijos valstybių įsijungimui į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO). (Pranešimas – Le Kro)

Das Ostpreussenblatt š.m. birželio 22 d. laidoje paminėjo Baltijos valstybių prievartinį įjungimą į Sovietų Sąjungą 1940 m., Ribbentropo-Molotovo pasirašytas slaptas sutartis ir 1941 m. bei vėlesnius estų, latvių ir lietuvių trėmimus į Sibirą be jokių apkaltinimų bei teismų. Šiems istoriniams įvykiams paminėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados Vokietijoje surengė nuotraukų parodą, kuri pradėta Berlyne, vėliau rodyta Hamburge ir Mannheime. Straipsnyje nurodyta, kad prasidėjus repatriacijai, vien iš Latvijos į Vokietiją persikėlė 64,500 žmonių. Tarp 1940 metų birželio mėn. ir 1941 m. birželio mėn. baltiečiai netekę apie 170,000 gyventojų. Vėliau trėmimai vykę 1945 ir 1949 m. (Pranešimas – Le Kro) **Snk.**

Hamilton, Ont.

KAZIMIERAS IR ALINA ŽILVYČIAI atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Šią iškilmingą šventė suruošė jų vaikaičiai. Gegužės 18 d. 5 v.p.p., visi rinkosi į Aušros Vartų parapijos šventovę. Mišias atnašavo klebonas kun. J. Žukauskas, OFM, skaitinius atliko šeimos nariai. Gaudžiant vargonų muzikai, stipriais žingsniais Kazimieras ir Alina žengė prie altoriaus. Stebint pilnai šventovei žmonių, jie atnaujino vedybinę priesaiką. Gražiai giedojo sol. L. Turūtaitė ir "Aro" choristai. Po pamaldų visi suėjo į labai gražiai išpuoštą Jaunimo centro salę: "O, tai šeimynėlė, o tai šeimyna, kai visi suėjo, salė – per maža". Susirinko plati Žilvyčių giminė, kviesti draugai ir svečiai. Po skanios vakarienės, kurią pagamino A. B. Mačiai, prasidėjo sveikinimai. Sveikino akt. E. Dauguvietytė-Kudabienė "Aukuro" vardu, Kat. moterų dr-jos vardu M. Vaitonienė, "Aro" vardu – V. Pečiulis. Dar kalbėjo svečias iš Lietuvos. Angliškai prabilo šeimos draugas. Aušros Vartų choro vardu sveikino B. Mačys. Sveikino vaikai ir vaikaičiai. Visi linkėjo jiems dar daug gražių dienų.

Po sveikinimų filme buvo rodomos praėjusio gyvenimo ištraukos. Pabaigoje, sukaktuvininkai padėkojo vaikaičiams, kurie įdėjo daug darbo ir širdies rengdami šią šventę ir svečiams už dalyvavimą. Linkim Kazimierui ir Alinai dar ilgų, laimingų metų!

M. Biekšienė

Alina ir Kazimieras Žilvyčiai, švenčiantys 50 metų vedybų sukaktį

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pas Baltimorės lietuvius gegužės 19 d. viešėjo Lietuvos ambasadorius Vašingtone V. Ušackas. Jis tą dieną pasveikino trisdešimtą kartą rengiamų Lietuvių dienų dalyvius, pasidžiaugdamas ir gražia, gyvenimą turtinančia lietuvių bendruomenės tradicija. Jis taipgi priminė, kad gegužės 17 d. JAV senatas didele balsų dauguma patvirtino Laisvės sutvirtinimo aktą, kuriuo pasisakoma už ŠAS (NATO) tolesnę plėtrą. Ambasadorius taip pat dėkojo Amerikos lietuviams už jų pastangas, kad ir Atstovų rūmai paremtų minėtą dokumentą, kartu pažymėdamas didelį senatorių iš Marylando B. Mikulski bei P. Sarbanes indėlį, užtikrinant ŠAS plėtrą bei paramą Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms. Lietuvių dienose dalyvavo lietuvių kilmės Atstovų rūmų narys iš Marylando B. L. Cardin bei senatorius B. Mikulski.

Lenkija

Varšuvoje šių metų pradžioje pradėjo veikti Lietuvos komercijos atstovės (atašė) biuras, vadovaujamas V. Vinčienės. *Aušra* 2002 m. 9 nr. išspausdino jos ir Ž. Makauskienės pokalbį. Pasak V. Vinčienės, biuro paskirtis yra skatinti eksporto plėtrą Lenkijoje bei padėti lietuvių verslininkams, susidomėjusiems užsienio rinka, ir teikti informaciją apie investavimo galimybes Lietuvoje. Politiniu lygiu Lietuva ir Lenkija turinčios glaudžius ryšius, ko negalima pasakyti apie ekonominį bendradarbiavimą. Lietuviai verslininkai yra neveiklūs, lyginant juos su lenkais. Lietuvos parduotuvėse gausu lenkiškų prekių, o Lenkijoje lietuviškų beveik nėra. Kita nelaimė – lietuviai nesugeba saveš reklamuoti bei pristatyti savo prekes. Be to, turbūt įprasta Lietuvoje galvoti, kad užsienietiška prekė geresnė negu lietuviška. Tokį žmonių įsitikinimą sugeba išnaudoti užsienio prekybos specialistai, mokėdami lietuvius privilioti pirkti užsienietiškus gaminius. Šiuo metu pradėta Lietuvoje labiau skatinti pirkti savo krašto prekes, imantis įvairių priemonių sudominti krašto pirkėjus savais gerais gaminiais.

Lenkijoje, pasak V. Vinčienės, galima surasti vietos lietuviškiems gaminiams – duonai, apie kurią lenkai kalba, pieno, mėsos gaminiams. Tik lietuviai verslininkai kažkaip klaidingai įsitikinę, kad Lenkijoje ką nors parduoti yra labai sunku. Jie ieško ir suranda partnerių Vokietijoje, skandinavų valstybėse, Britanijoje, tik ne Lenkijoje. Jie taipgi neįvertina tikrai gerų galimybių lietuviškiems gaminiams Lenkijoje. Reikia atsiminti, kad Lenkija didelis kraštas, turintis 10 kartų daugiau gyventojų negu Lietuva. Dabar esančios palankios sąlygos eksportuoti į Lenkiją, nes zlotas yra stiprus dolerio atžvilgiu. Lietuvių prekybininkų akys turėtų nukrypti į Varšuvos, Balstogės, Krokuvos rajonus, kur lietuviai yra geriau žinomi. Esą taipgi neišnaudotos bendros galimybės su lenkais Rusijos rinkoje. Lenkų statybos bendrovės esančios susidomėjusios kartu su lietuvių įmonėmis dirbti. Pvz. lenkų laikraštis *Rzeczpospolita* pateikia naujausią informaciją iš įvairių sričių: finansų, mokesčių, muitų ir pan. Lietuvoje tokio laikraščio nėra.

Rusija

Smolensko lietuviai linksmai šventė Velykas. Prieš šventinį koncertą buvo rodoma vaizdajuostė *Lietuvos kalendorius*, dovanota Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos valdžios. Smolenskiečiai lietuviai norėtų ir daugiau įsigyti vaizdajuosčių apie Lietuvos gamtą, istoriją, ekonomiką, geografiją. Tautiečių dauguma, išaugusi sovietmečiu, nepažįsta lietuviškų papročių, švenčių ir tradicijų. Atsiranda vis daugiau norinčių bendrauti lietuvių bendruomenėje, mokytis lietuvių kalbos. Kiekvienais metais yra rengiamas Velykų švenčių koncertas. Šiuometiniame koncerte pasirodė mažoji pianistė S. Glotova, atlikdama lietuviškų šokių pynę. Sambūris "Aušra" padainavo *Į Lietuvą, Senas malūnas* ir *Tautinę giesmę*. Po koncerto visi susėdo prie švenčių stalo, kurio valgiai buvo pašventinti šventovėje. Švenčių svečias buvo kun. Ptolomeus, nuoširdžiai pasveikinęs vaišių dalyvius, kartu su jais ir nusifotografavęs. Po vaišių pašokta ir padainuota, prisiminti giminaičiai Lietuvoje. Gegužės 18 d. šios bendruomenės lietuviai dalyvavo tautinių mažumų festivalyje, o liepos mėn. vyksta vaikams vasaros stovykla prie Dniepro upės. (*Pasaulio lietuvis* 2002 m. 5 nr.).

Australija

Kun. Juozas N. Petraitis, MIC, Adelaidės lietuvių parapijos klebonas, sekmadienį, gegužės 19, šventė savo kunigystės auksinę sukaktį. Šv. Kazimiero šventovėje sukaktuvininkas su iš Romos atvykusiu marijonų generolu kun. M. Garrow, MIC, ir Melburno lietuvių parapijos klebonu kun E. Arnašiumi koncelebravo iškilmingas Mišias. Pamokslą pasakė marijonų generolas, pabrėždamas Sekminių svarbą Katalikų Bendrijai bei pažymėdamas kunigo pasišventimą ir nelengvas jo pareigas. Po pamaldų parapijos salėje vyko sukaktuvių vaišės, vadovaujamos parapijos tarybos pirmininko V. Baltučio. Sukaktuvininkas ir svečias iš Romos buvo apjuosti tautinėmis juostomis. Apie klebono gyvenimą ir jo veiklą kalbėjo V. Baltutis, iškeldamas reikšmingesnius momentus bei 50 metų nueitą kunigystės kelią.

Sveikinimo žodžius tarė ir dovanas įteikė marijonų generolas kun. M. Garrow, MIC, Lietuvos garbės konsulė J. Vabolienė, Australijos LB Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Grigonytė, Lietuvių Sąjungos valdybos pirm. D. Dunda, Lietuvių kat. moterų draugijos pirm. S. Vasiliauskienė, Šv. Kazimiero parapijos choro vadovė N. Stapleton, choro "Lituania" vadovas J. Pocius. Raštu sveikino vysk. P. A. Baltakis, OFM, Telšių vyskupas emeritas A. Vaičius, Melburno lietuvių kat. moterų draugijos pirm. H. Statkuvienė. Šv. Kazimiero parapijos tarybos ir visų parapijiečių vardu savo kleboną sveikino tarybos pirm. V. Baltutis, linkėdamas Dievo malonės, sveikatos ir ištvermės nelengvose klebono pareigose. Vaišės baigtos klebono kun. J. Petraičio, MIC, nuoširdžia padėka už pagerbimą bei dovanas. (*Mūsų pastogė* 2002 m. 22 nr.) **J. Andr.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	5.40%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.25%		
180 dienų indėlius	1.25%		
1 m. term. indėlius	2.00%		
2 m. term. indėlius	3.10%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.10%		
5 m. term. indėlius	4.60%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.35%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.35%		
5 m. ind.	4.85%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Seki e kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

NOVELĖ

Trys iki šimto

Č. SENKEVIČIUS

Senoji Gasiūnienė atsidusdama apsivertė ant kito šono, apsikamšė pagalvėlėmis ir bandė užsnūsti, kai kambarin tyliai įslinko Vitalija, kurią prieš gerą pusmetį pasamdė Saulius Gasiūnas, kad prižiūrėtų jo mamą, pasiryžusią sulaukti šimto metų.

– Laikas atsigerti sulčių su vaistais, – prie lovos priėjusi tarė slaugė.

Senoji pakreipė galvą. Pilkos akys kažkaip įtariai dėbtelėjo į merginą.

– Kuri valanda? – paklausė.

– Trečia popietės.

– Dar nereikia... nenoriu... tegu atneša Sauliukas.

– Jo nėra, jis išvažiavęs...

– Tegu atneša, kai sugrįš.

Vitalija kasdien vis labiau ėmė jausti, kad ponia Gasiūnienė vengia jos patarnavimų ir tik niekaip negalėjo atspėti kodėl.

Grįžęs sūnus atėjo su vaistais ir pažadino snaudžiančią mamą.

– Sėsk, papasakosiu, – stačiai pasakė sūnui.

Saulius atsisėdo ir klausėsi. Mama sapnavusi baisų sapną. Juodais drabužiais apsisiautusi Vitalija pasirodė prie lovos su kažkokiu nepažįstamu vyriškiu, iš veido panašiu į seniai jau mirusį jos gimtojo miestelio zakristijoną Povilą. Pakišo prie akių storą knygą ir nesavu balsu suriko "skaityk".

– Užsidengiau galvą antklode ir drebėdama pabudau, – baigė pasakojimą mama.

Saulius šypsojosi. Bet staiga pajuto atsimušęs į rimtą, rūstų mamos veidą. Ir jau jokie aiškinimai apie sapnus mamos veido nenuskaidrino. Pagaliau senoji nebeištvėrė ir tiesiog drožė:

– Atleisk Vitaliją... aš jos nebenoriu... aš bijau...

Saulius išblyško. Tai nesąmonė! Išvaryti Vitaliją vien dėl to sapno! Jokiu būdu! O juo labiau, kad jau per vėlu. Ir žybtelėjo atminty tas puikusis vakaras, kai saulė smigo pro eglyną ir dailias pievutes margino ilgėjantys šešėliai. Kaip tik tada ji ir pasakė: "Esu laiminga, Sauliau"... Apie laimę ir gyvenimą tą vakarą jie ilgai kalbėjo, ir tada abudu pripažino, kad eiti drauge bus kur kas prasmingiau...

– Mama, tik gerai pagalvokim... tik gerai pagalvokim... – sumišęs sūnus niurnėjo ir, virpėdamas nuo tokio nelaukto trenksmo, spruko iš kambario.

*

Kaip žmonės kalbėdavo, Saulius Gasiūnas buvo tikras mamos vaikelis. Gerai išsilaikęs, nors jau atšventęs 58-tąjį savo gimtadienį. Vaikystėje netekęs tėvo, vienturtėlis augo rūpestingoje motinos globoje. Vis pamokomas, švelniai pabaramas, kai pvz. moteriai įėjus į kambarį neatsistodavo. O labiausiai mylimas, kažkaip savotiškai tos motiniškos meilės pavergtas, seniai įžengęs į vienos krypties kelią, kurio galo nematyti. Niekas nesistebėdavo, kai tokį augintinį kas nors pavadindavo lepūnėliu. Tačiau tinginys jis nebuvo. Baigęs gimnaziją, per pažintis įsikabino į Valstybinį statistikos departamentą, kuriame uoliai darbavosi, kol išėjo į ankstyvąją pensiją. O po kelių mėnesių – kaip užsakyta. Saulius milijonierius! Nelaukė, net iš pradžių netikėjo. Bet loterijos bilietas, kurį jis pirko, buvo laimingasis. Štai, pone Gasiūnai, milijonas ir du šimtai tūkstančių tamstai priklauso. Dėk kur nori. Rankomis plojo sūnus, plojo ir mama. Kaimynai pavydėdami sveikino ir atsisveikino milijonieriui išsikeliant į didesnius užmiesčio namus, kur kaimynų tvorų nematyti.

Matas Turczyn – buvęs PJD dalyvis Romoje 2000 m. su lietuvių marškinėliais prie PJD 2002 simbolio ir šūkio
Nuotr. A. Ambrozaitienės

Ponia Gasiūnienė pasijuto pakilusi į aukštybes ir sūnaus laimę ir globą vertino kaip malonų atlyginimą už visa, ką ji per visą gyvenimą savo sūnui buvo padariusi, įskaitant ir tuos atkalbinėjimus, sulaikymus "neskubėk, gerai apsižiūrėk, spėsi, meilė praeis, o gyventi reikės"... Slapta džiaugėsi, kad sūnus geras ir klusnus. O pasamdyta ir kartu apsigyvenusi slaugė, greitai tapusi kone pagrindine namų šeimininke, buvo tarsi viso to pakilimo apvainikavimas. Su Vitalija, bet kokio darbo ieškoti atvykusia iš Lietuvos, Saulius netikėtai susipažino šalia atsisėdęs Vasario 16-tosios minėjime. Nuo tos akimirkos ir prasidėjo nenumatytas artėjimas – atsargus be žodžių, o paskui jau atviresnis ir tvirtesnis. Viskas labai palankiai klostėsi, jokių kliūčių nebuvo iki to nelemto ponios Gasiūnienės sapno, kuris tikriausiai pagilino jos nujautimą, kad Vitalija namuose jau daugiau negu tarnaitė ar slaugė.

*

Saulius Gasiūnas sumišęs ir prislėgtas užsidarė savo miegamajame. Mintys pynėsi su jauduliais – absurdas... išvaryti Vitaliją... negi jo mama tikrai to norėtų?.. Sapnai ir gili senatvė viską sumaišė... vargšė mama... gaila... tai ir viskas. Rytoj mama tikriausiai bus pamiršusi ką sakė. Tačiau vos tik pasirodė motinos kambaryje, ta tuojau ir vėl:

– Ar padarei, ką prašiau?..

Sūnus nudavė nesupratęs klausimo. Bet tai nepagelbėjo.

– Vitaliją turiu galvoje. Ar pasakei, kad darbo kitur pasieškotų?..

Sauliui nebeliko nieko kito, kaip tik griebtis įtikinėjimo, kad mamos nuojauta niekuo nepagrįsta, kad Vitalijos atleidimas būtų neteisingas sprendimas, kad nukentėtų nekaltas žmogus, kad Vitalija labai gerai atlieka savo darbą, kad kitos panašios slaugės jis jai negalėsiąs rasti...

– Tau tik akis apdūmė ta geroji tavo slaugė, vaikeli, – nepasidavė senoji, – tavo turto siekia... ar nematai?.. Mano vietą nori užimti... sutvarkys tave, nė nepajusi...

Sūnus rimtai įsižeidė:

– Kaip tu gali taip sakyti... įtarinėti, fantazuoti... mama, pagalvok ką kalbi... – ir vos susilaikė nepasakęs, kad yra numatęs Vitaliją vesti.

Bet tai pasakė kitą dieną, pamatęs, kad jokios kitos išeities nebelieka, o tik atvirumas. Saulius buvo apstulbęs, stačiai nudžiugęs, kai mama, išgirdusi ketinimą tik atsiduso, papurtė galvą ir nusisuko. Nebesvarstydamas, ką visa tai turėjo reikšti, nėrė iš kambario, kad neišgirstų kokių nors priešiškų žodžių. Jautė, kad atėjo laikas apie visa tai papasakoti Vitalijai. Atviri žodžiai užtemdė saulę. Ne visiems, o jam vienam. Mergina sėdėjo nuleidusi galvą ir – nė menkiausio žodelio. Sumišęs Saulius irgi nebežinojo, kur akių dėti. Pats savęs išsigando – kam visa tai, ar ne geriau būtų buvę tylėti? Atvirumas kaip aštri strėlė įsmigo širdin. Ir jo, ir jos.

– Leisk pagalvoti, – prislėgtu balseliu atsiliepė Vitalija.

Po dviejų dienų, per kurias Saulius nieko kito neveikė, o tik gynėsi nuo įkyrių ir baisiai slegiančių minčių, Vitalija jam ramiai pasakė:

– Sauliau, suprask mane... nutariau ilgiau čia nebūti... Nesu tokia, kokią tavo mama įsivaizduoja... ir nebūsiu... niekada... Man tik tavęs labai gaila... mielasis...

Vyras pirštų galais barškino stalą susijaudinęs, išblyškęs. Jautė, kaip tas abiejų mylimų moterų užsispyrimas jį tampė, draskė, gniuždė.

Slinko diena, slinko kita. Tarsi kokios šaltos ūkanos apgaubė sodybą. Vieninteliai balsai – žvirbliukų čirškimas, rytmetiniai balandžių ūkavimai. Vitalija susirado butą ir meiliai atsisveikinusi išvažiavo.

– Pasiskambinsim, susitiksim, palauksim, – Saulius vis sau vienas kartojo paskutiniuosius merginos žodžius. Taip, taip, bet žodis "palauksim" jam nepatiko. Ko palauksim? Negi motinos mirties? Ar galima to laukti?.. Baisu.

Mamai prižiūrėti sūnus pasamdė patyrusią slaugę juoduke, kuri kasdien anksti rytą ateidavo ir vėlai vakare išeidavo.

*

Apylinkę slėgė tvanki sekmadienio pavakarė. Grįžęs iš golfo žaidynių, Saulius susmukęs murksojo akacijų šešėlyje. Pailsėjęs ir persirengęs jis važiuotų pas Vitaliją, bet žino, kad jos nėra – ji Lietuvoje lanko gimines, draugus, svečiuojasi, gal ir Palangoje pūškinasi...

– Mister Gasiūnas! Telephone! – namo duris pravėrusi šūktelėjo slaugė.

Pagaliau! Pagaliau sugrįžo – dingtelėjo galvon, dar stipriau širdin. Nelaukta, netikėta! Susijaudinęs priglaudė ragelį prie ausies.

– Sveikute, sveikute, – atsiliepė šypsodamasis, – iš kur, sakai... dar tenai?... – staiga apsiniaukęs durstė žodį po žodžio, – tai kada grįši?... Labai laukiu.... Juokauji... Kodėl?.. Kaip?... Na, lauksiu laiško... labai lauksiu... – nusviro ranka. Dar kartą pakėlė ragelį, pasiklausė – nieko.

– Nebegrįš... negi?... – niurnėjo vyras laipteliais leisdamasis sodelin.

Po dviejų savaičių, per kurias Saulius bandė save įtikinti, kad Vitalija žiauriai juokauja, atėjo laiškas.

"Mielasis, – rašė Vitalija, – liksiu Tau visuomet dėkinga už visa, ką gero ir naudingo esi man padaręs. Dėkoju ir už puikias svajones bei viltis, už malonias valandas... Grįžusi tėvynėn, kurį laiką dar svyravau, bet pagaliau tvirtai nutariau nebeieškoti laimės svetur, kai ir čia ją galima susikurti. Kultūros ministerijoje gavau neblogą darbą ir jaučiuosi laiminga. Svetimos padangės daug ko duoda, bet daug ir atima. Manau, kad mane supranti ir nesmerksi, jei savo ateities planus taip staiga pakeičiau, o širdies žaizdeles laikas užgydys... Manau, kad man, kaip kokiai įsibrovėlei, būtų buvę nelengva gyventi Jūsų aplinkoje... Linkiu Tau viso geriausio, o poniai Gasiūnienei – kad išsipildytų jos troškimas sulaukti šimtojo gimtadienio. Jei kada aplankysi Lietuvą, būsi mielas mano svečias. Vitalija".

Saulius karčiai šyptelėjo ir sunkiai atsiduso. Rankoje laišką laikydamas lipo laiptais aukštyn pranešti mamai netikėtą naujieną – liūdną jam, linksmą jai...

Mamą rado nebegyvą. Iki šimto metų bebuvo likusios tik trys dienos.

Tą vakarą saulei leidžiantis Saulius sėdėjo sudribęs verandoje ir akių nenuleido nuo ilgėjančių sodelyje šešėlių. Susimąstęs sau vienas kartojo: "Tik trys iki šimto, tik trys..."

Ponios Gasiūnienės troškimas, kad dingtų Vitalija išsipildė. Troškimas sulaukti šimto metų – ne. Negi laimėti milijoną lengviau negu gyvenimą?...

Toronto "Gintaro" šokėjai su lazdomis atlieka šokį "Žirklės" metiniame koncerte Anapilio salėje
Nuotr. D. Puterienės

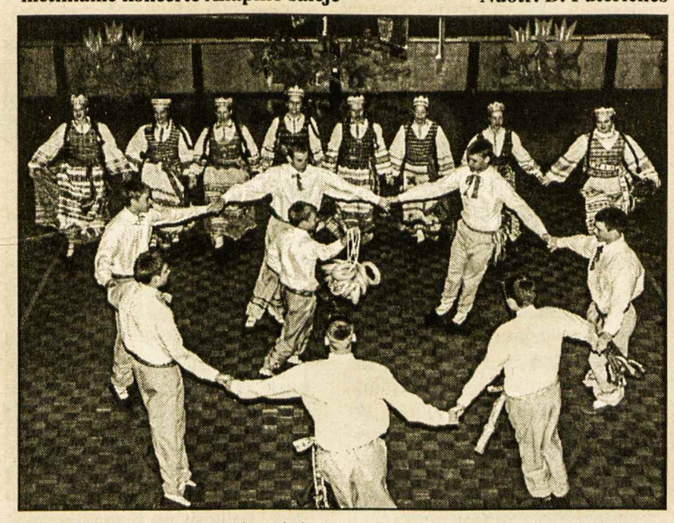

Toronto "Gintaro" jaunesniųjų grupė metiniame koncerte Anapilio salėje
Nuotr. D. Puterienės

Prisiglaudimas prie lietuviško žodžio

JANINA MARCINKEVIČIENĖ

Skaitytojas ir knyga – du neatskiriami draugai, bendraujantys visą gyvenimą: žmogus praturtina save naujomis žiniomis, kurias perduoda ir ateinančioms kartoms. Knygos padeda tą patirtį gilinti, nes jų amžius žymiai ilgesnis – jos turi išliekamąją vertę ir šimtmečių eigoje.

Šie 2002-ji metai – lietuviškos knygos pagerbimo metai, o jos pradžių pradžia – Martyno Mažvydo *Katekizmas* – pirmoji lietuviškoji knyga, kuriai sukako 455 metai. Plačiai ši jubiliejinė data buvo paminėta ne tik stambiausiuose respublikos miestuose, – šventinės iškilmės sklido ir tebesklinda ir rajonuose mokyklų, kultūros skyrių, bibliotekų iniciatyva vienur konferencijų, literatūrinių montažų, kitur konkursinių rašinių, susitikimų su kalbininkais formomis, pabrėžiant lietuviško žodžio gyvybingumą, siekiantį žilą senovę.

Šakių miesto viešoji biblioteka (direktorė Regina Ūsienė) Knygnešio dienos proga taip pat organizavo įdomią konferenciją tema *Pradžia amžino,* kurioje pranešimus skaitė žymūs kalbos žinovai: docentas Domas Kaunas, doc. Genovaitė Raguotienė, kalbininkas, seimo narys Arvydas Vidžiūnas, kultūros istorikas Albinas Vaičiūnas ir kiti, skambėjo garsaus Marijampolės choro "Suvalkija" dainos.

O viešosios bibliotekos renginių organizatorės Linos Eringienės sumanytas literatūrinis pabendravimas *Su žodžiu po rajoną* – Šakių literatų klubo "Lygumų šaltinis" narių išvykos po atokesnius miestelius – tebevyksta ir dabar. Pabuvota grupėmis Gelgaudiškyje, Kudirkos Naumiestyje, Lekėčiuose, Lukšiuose, Sudarge, Voveriuose, Liepalotuose, Valenčiūnuose ir kitur. Šių išvykų metu buvo prisiminti knygnešiai, klausomasi pranešimų, skambėjo poetiniai posmai, organizuotos parodėlės ir kt.

Taip Martyno Mažvydo *Katekizmo* 455 metų sukakties paminėjimą šventė daugelis Šakių rajono lietuviško žodžio mylėtojų.

* * *

Man Martyno Mažvydo pirmoji lietuviška knyga visada primena ne tik gilią senovę, tas aplinkybes, kada ji gimė (tą sužinojau dar besimokydama aukštojoje mokykloje, dėstydama lietuvių kalbą ir literatūrą savo mokiniams), bet ir tą laikotarpį, kai poetas Justinas Marcinkevičius parašė savo nemirtingąją trilogiją (*Mindaugą* 1968 m., *Katedrą* 1971 m., *Mažvydą* 1977 m.)* dar slogiu sovietmečio laikotarpiu, taip pat tas nuotaikas, kai *Mažvydą* mačiau Vilniaus akademinio dramos teatro scenoje 1978 m. su ašarom žiūrovų akyse...

Tų prisiminimų paveikta, švenčiant Martyno Mažvydo *Katekizmo* 455-sias metines, parašiau ilgesnį eiliuotą kūrinėlį, kurio atskiriems skyreliams parinkau motto iš poeto Justino Marcinkevičiaus dramos *Mažvydas.*

*Datos žymi, kada dramos buvo išleistos atskiromis knygomis.

JANINA MARCINKEVIČIENĖ

Praeities šauksmas

Praeities šauksmas ne vėju kaukia,
Kada lapkritis rudenį gena.
Praeities šauksmas – žiedai palaukėj,
Joninių naktys, šiltos ir ramios.

Praeities šauksmas svaigus lyg vynas,
Kai meilės žvaigždės virpina širdį.
Juk visi žinom – prisiminimai
Tik tie brangiausi, kuriuos mes girdim,

Kurios mes matom svajų vitražuos,
Sapnų ūkuose lyg žiedus renkam.
Praeities šauksmas – ne saulės lašas,
Jį apkabinti norime rankom.

Jį tarsi perlą savy rakinam, -
Į amžinumo dedame skrynią.
Praeities šauksmas – savas likimas,
Tai mūsų šaknys, Laisvė, Tėvynė.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VII Pažaislio muzikos festivalis prasidėjo birželio 1 d., palydėtas Pažaislio vienuolyno varpo aidais. Festivalis truks visą vasarą ir jo programoje, pasak meno vadovo Petro Bingelio, buvo stengtasi išlaikyti ankstesnių festivalių tradicijas ir atsižvelgti į klausytojų pageidavimus bei naujausias muzikos tendencijas. Pavyko atsikviesti iš JAV pasaulinio garso dainininkę, sopraną Cheryl Studer ir porą garsių pianistų: austrą Paul Badura-Skoda, kuris laikomas W. A. Mozarto kūrinių atlikimo virtuozu, bei Lazar Berman iš Italijos. Simfoniją *Septyni Jeruzalės vartai* Pažaislio vienuolyne dirigavo jos autorius, vienas iš žinomiausių šių laikų kompozitorių bei dirigentų Krzysztof Penderecki. Ją atliko Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras, solistai iš Lenkijos: sopranai B. Harasimowicz-Haas ir I. Klosińska, mezzosopranas A. Rehlis, tenoras A. Zdunikowski, bosas R. Tesarowicz. Valstybės dienos išvakarėse festivalio lankytojams prie Kauno pilies pristatoma Vytauto Grigolio režisuota istorinė kronika *Karūnos vėtra*, panaudojant Balio Sruogos dramos *Milžinų paunksmėje* ir Juozo Grušo dramos *Švitrigaila* motyvus. Pažaislio vienuolyne šiais metais planuojamas ir džiazo projektas *Klasika džiazo spalvomis*, kurį atlieka Jacques Loussier trio iš Prancūzijos.

Festivalis klausytojus šiemet kviečia į jau tapusias tradicinėmis vietoves, kaip Pažaislio vienuolyną, gotikinę Zapyškio Šv. Jono Krikštytojo, Kauno Šv. Jurgio ir Vytauto Didžiojo šventoves, Kauno rotušę bei Filharmoniją, Vytauto Didžiojo universitetą; kaip ir pernai festivalis trumpam persikels į Plungę, Pociūnų oro uostą bei Lietuvos valstybinę filharmoniją. Pirmą kartą koncertas, skirtas Gedulo ir Vilties dienai paminėti, įvyko Kauno IX forto muziejaus salėje. Trisdešimtyje festivalio koncertų bus dalyvavę iš viso 1,100 atlikėjų, 90 solistų ir 7 dirigentai iš 13 pasaulio valstybių. Jiems pritars trys simfoniniai bei du kameriniai orkestrai, šeši kvartetai, du kvintetai, trys trio. Festivalio finansinė sąmata – 1.5 mln. litų.

Lietuvos dailės akademija išleido vienatomę, išsamią, naujausiais tyrimais paremtą knygą *Lietuvos dailės istorija.* Pasak leidėjų, tai bus svarbi ir vertinga knyga ne tik dailės studentams, dėstytojams, menotyrininkams, bet ir visiems besidomintiems Lietuvos daile. Šią daugiau kaip 400 puslapių knygą ruošė 38 žinomi menotyrininkai ir dailės istorikai. Joje supažindinama su Lietuvos dailės raida nuo priešistorinių laikų iki šių dienų. Apžvelgiami visi svarbiausi meno stiliai – gotika, renesansas, barokas, klasicizmas ir kt. Knygos struktūra paprasta: pristatomas stiliaus gimimas Europoje, jo kelias į Lietuvą ir jo pasireiškimas Lietuvos architektūroje, tapyboje, skulptūroje, scenografijoje, taikomojoje dailėje; apžvelgiamos ir naujausios meninės kūrybos kryptys, praplečiančios tradicinę dailės sampratą. Knygos formatas leido gana vaizdžiai pristatyti svarbiausių Lietuvos meninkų kūrybos pavyzdžius. Knygoje yra per 1,000 iliustracijų. *Lietuvos dailės istoriją* 5,000 egzempliorių tiražu išleido Vilniaus dailės akademijos leidykla.

Lietuvių kalbos institutas baigė leisti dvidešimties tomų akademinį *Lietuvių kalbos žodyną.* Žodyną rengti ir leisti prireikė viso šimtmečio: 1902 metais kalbininkas Kazimieras Būga jį pradėjo, jo darbą toliau tęsė Juozas Balčikonis, Kazys Ulvydas, Jonas Kruopas, o nuo 1996 metų jo dabartinis vyriausias redaktorius Vytautas Vitkauskas. Per šimtą metų buvo surinkta per 4.5 mln. lapelių lietuviškų žodžių kartoteka. Šiame didžiausiame lietuvių kalbos žodyne paskelbta visa lietuvių leksika, įvairiais būdais užrašyta nuo Martyno Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos 1547 metais iki 2001 metų. Pasak leidėjų, kruopščiausio darbo reikalavęs žodynas yra matęs ir palankių, ir labai sunkių laikų, kai leidyba strigo dėl finansų stokos.

Žodyne pateikiama kiekvieno žodžio istorija, semantika, vartojimo šaltiniai ir kalbos plotas, pristatoma skolinių kilmė, tikimas bendrinei kalbai. Jo rengėjai stengėsi parodyti visą tautos mąstymą, kultūrą, tam tikrą gyvenimo supratimą, tautosakos lobius. Žodynas ateityje bus tvirtas pagrindas tyrinėti lietuvių kalbai, padės studijuoti senuosius raštus ir tarmes. Žodyno pabaigtuvių minėjimas prasidėjo birželio 6 d. moksline konferencija vardu *Leksikografijos ir leksikologijos problemos,* kartu paminint ir žymaus leksikografo Antano Salio 100-sias gimimo metines. Vėliau prezidentūroje įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame kalbėjo prezidentas Valdas Adamkus, pranešimus skaitė kalbininkai, literatūrologai, poetai. Birželio 11 d. seimo rūmuose buvo atidaryta paroda *Lietuvių kalbos žodynas – didžiausias lietuvių kalbotyros veikalas,* vyko šiai progai skirtas seimo visuotinis posėdis.

Vilniaus pedagoginis universitetas atšventė savo vardo suteikimo dešimtmetį. Universiteto ištakos siekia 1935 metus, kai Klaipėdoje buvo įsteigta pirmoji aukštoji pedagoginė mokykla, kuri buvo 1939 metais perkelta į Vilnių ir pavadinta Vilniaus pedagoginiu institutu. Atkūrus nepriklausomybę, institute įvyko esminė studijų pertvarka ir 1992.V.20 tuometinės Aukščiausios tarybos prezidiumo nutarimu institutas pavadintas Vilniaus pedagoginiu universitetu, o liepos 2 d. buvo patvirtintas universiteto statusas. Per dešimtį metų universiteto studentų skaičius padvigubėjo iki 11,000; apie 10,000 baigė universitetą bakalauro laipsniu, 1,500 – magistro, o 100 apgynė daktaro disertaciją. Universitete veikia 8 fakultetai ir apie 50 katedrų.

Sukaktuvių iškilmės prasidėjo Lietuvos prezidento V. Adamkaus vizitu ir susitikimu su dėstytojais ir studentais. Gegužės 31 d. vyko iškilmingas VPU senato posėdis, į kurį buvo pakviesti ministeris pirmininkas A. Brazauskas, seimo pirmininko pavaduotojas Č. Juršėnas, kitų Lietuvos universitetų rektoriai, Latvijos, Lenkijos, Estijos, Gudijos ir Vokietijos aukštųjų mokyklų atstovai. Garbės daktaratai suteikti prof. habil. dr. Aldonai Vaitiekūnienei už nuopelnus Lietuvos švietimui, mokslui ir kultūrai, ir Prancūzijos Limoges universiteto prof. Jean-Pierre Levet už nuolatinę paramą VPU dėstytojams ir studentams.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Dail. SNAIGĖ ŠILEIKIENĖ savo naujų darbų parodoje, "Fifth Street" galerijoje (š.m. gegužės 1-25 d.d.) gausiems parodos lankytojams aiškina apie kūrybinę techniką

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.15%
180-364 d. term.ind.	1.25%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.75%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.59%
5 metų term. indėlius	4.29%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	3.00%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.00%
5 metų GIC-met. palūk.	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.25%
Sutarties paskolas nuo	5.25%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.25%
2 metų	5.45%
3 metų	5.60%
4 metų	6.05%
5 metų	6.25%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų	4.25%

Duodame komercinius mortgičius

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS
3½%
IŠ VISO +GST

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

RUNNYMEDE-COLBECK, "DETACHED", 7 kambariai, 4 miegamieji, 2 virtuvės. Galimybė butui tėvams ar seneliams.
GEORGETOWN, 8 kambariai naujas namas (2000 m.). Dvigubas garažas. Daug pagerinimų.

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. **416 769-1616**;
namų **416-231-4937**

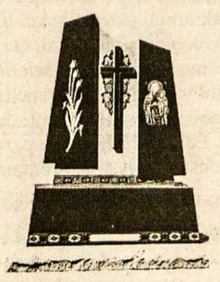

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel **$2.00* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

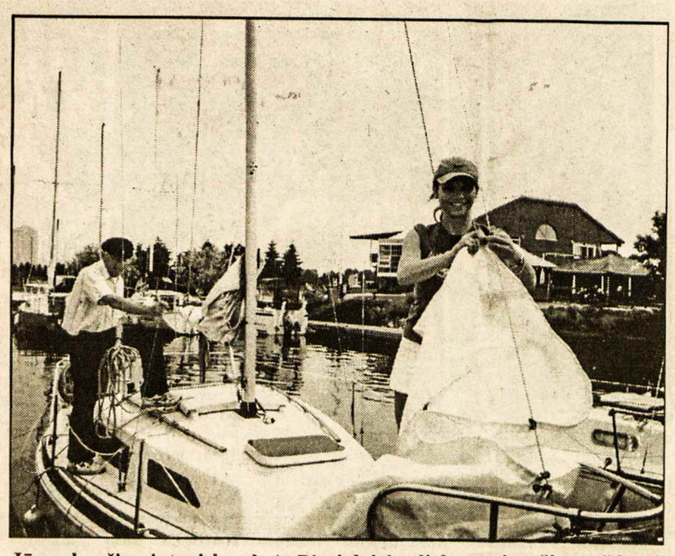

Jūrų skaučių gintarė kand. A. Birgiolaitė atlieka pasiruošimo užduotis prieš išvyką į Ontario ežerą buriuoti. Ją pamoko j. v.s. Br. Stundžia
Nuotr. j.s. E. Namikienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

benarauti su prekybos, verslo, menų ir kultūros žmonėmis. Praeitą gruodį, beveik kaip ir generalinę repeticiją šiai pozicijai, ji vedė *Canada Loves New York* renginį, kuriuo kanadiečiai parodė savo jautrumą Niujorko rugsėjo 11 d. tragedijai. Tūkstančiai kanadiečių tada suplaukė į Niujorką, tūkstančiai ten gyvenančių kanadiečių (jų priskaičiuojama apie 20,000) prisidėjo.

Spaudos konferencijoje Jean Chretien ta proga paminėjo, kad niujorkiečiai nedaug dėmesio skiria Kanadai, nors geografiniu požiūriu artimi kaimynai. "Pamela užtikrins, kad jie atkreiptų didesnį dėmesį", tęsė min. pirmininkas. Pamela Wallin, 49 metų amžiaus, gimė Wadena miestelyje Saskatchewan provincijoje; vienu metu buvo *The Toronto Star* dienraščio korespondente Otavoje, vėliau vesdavo įvairias CBC ir CTV televizijos programas, paskutiniu laiku *Talk TV* programą CTV kanalu. Neseniai sėkmingai operuota pašalinant didžiosios žarnos vėžį, ji žiniasklaidoje energingai agitavo, kad didžiosios žarnos tyrimas būtų bendro periodinio sveikatos patikrinimo dalimi. Gen. konsulo tarnyba Niujorke atlyginama $133,000-157,000 alga ir erdviu butu prestižinėje *Park Avenue* gatvėje.

Konfederacijos tiltas, 12.9 kilometrų ilgio jungtis per sąsmauką tarp New Brunswick ir Prince Edward Island provincijų, vibruoja tris kartus aukštesniu dažniu, negu kad buvo apskaičiuota. Tačiau, pasak Waterloo universiteto inž. prof. Glenn Heppler, tai nereiškia pavojaus šiam tiltui, nes saugūs apskaičiavimai leidžia nemažą paklaidą; aukštesnio vibravimo priežastis šiuo atveju yra mažesnis betono lankstumas negu numatyta. Tiltas, kainavęs per $1 bln., turėtų išgyventi savo planuotą 100 metų amžių. Iš tikrųjų tilto vibravimo amplitūdė nėra didelė: 4 mm 200 m ilgio ruože. Palyginimui, CN televizijos bokštas Toronte 135 m aukštyje (stebėjimo platformos lygyje) siūbuoja 1 metrą pučiant 175 km/val. vėjui.

Kanados doleris, kuris šiuo metu stengiasi prilygti 66 JAV centams, atsirado 1857 metais, kada Aukštesniosios ir Žemesniosios Kanados (dabar Ontario ir Kvebeko provincijos) parlamentas įstatymu paskelbė, kad visa valdžios finansinė atskaitomybė būtų pakeista į dolerius ir centus, kuriuos išleidžia Kanados bankai. Tuo būdu buvo išimti iš apyvartos iki tol kursavę D. Britanijos svarai, šilingai, pensai, o taip pat ir JAV doleriai, sidabrinės Ispanijos pesos bei kiti piniginiai vienetai, kurie labai painiodavo valstybines bei privačias finansines ataskaitas.

Paul Martin, buvęs finansų ministeris federaciniame kabinete, keliauja po Kanados vakarų provincijas "medžiodamas" balsus federacinei liberalų partijai. Tenka pastebėti, kad jis ten – sąjungiečių partijos teritorijoje – yra gana populiarus. Kalgario kaubojų festivalio vadinamo *Calgary Stampede* metu organizatoriai surinko 1,500 dalyvių į "liberalų pusryčius", kainavusius po $30 kiekvienam. Anksčiau į tokį renginį liberalai pritraukdavo 200-300 žmonių, o praeitais metais min. pirmininko pavaduotojas John Manley pritraukė vos 420 dalyvių. Šios kelionės metu P. Martin neslepia, kad jis ruošiasi kandidatuoti ateinančiuose federacinės liberalų partijos vadovo rinkimuose.

Alexa McDonough, 57 metų amžiaus, federacinės naujųjų demokratų partijos (NDP) vadovė, birželio pradžioje paskelbė, kad ji po septynerių metų darbo planuoja netrukus pasitraukti iš šių pareigų. Neseniai Halifakse (N. Škotijoj) susirinkusi federacinės NDP 102-jų asmenų taryba už rūpestingą ir efektingą vadovavimą sukėlė jai ilgas ovacijas ir apdovanojo ją gėlių puokšte. Taryba nusprendė surengti partijos vadovo rinkimus ateinančių metų sausio 24-26 dienomis Toronte. Jau yra pasiskelbę du kandidatai į vadovo postą: Pierre Ducasse, 29 metų amžiaus, pirmasis kandidatuojantis prancūzakalbis, ir parlamentaras iš Manitobos Bill Blaikie, 51 metų amžiaus. Kiti galimi kandidatai – Toronto savivaldybės tarybos narys Jack Layton ir parlamentaras Lorne Nystrom. NDP šiuo metu turi 14 iš 301 vietų federaciniame parlamente.

JAV Kongresas neseniai priėmė rezoliuciją, kuri skelbia, kad telefono išradėjas buvo ne Kanados Brantforde gyvenęs skotas Alexander Graham Bell, bet JAV gyvenęs italas Antonio Meucci. JAV atstovų rūmų narių Vito Fossella pasiūlyta rezoliucija teigia, kad Meucci užregistravo dar neužbaigtą telefono patentą 1871 metais, ir 1874 metais neturėjo $10 registracijos atnaujinimui. A. G. Bell telefono patentas registruotas JAV-jose 1876 metais. Nors ši rezoliucija neturi teisinio pagrindo ir negresia Bell patentui, Kanados parlamentas, prieš išsiskirstydamas vasaros atostogų, oficialiai patvirtino, kad A. G. Bell yra tikrasis telefono išradėjas.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

MARGIS PHARMACY
Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!
"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"
- sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
- nemokamas vaistų pristatymas į namus

PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!
Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

Sporto žinios

Žinios iš Lietuvos

FUTBOLAS: UEFA "Inertoto" taurės varžybų pirmosiose rungtynėse Vilniaus "Žalgiris" išvykoje 1:0 įveikė Budapest "Kispest-Honved" futbolininkus, o namie sužaidė 0:0, bet antrose kvalifikacijos tarpsnio rungtynėse 0:2 pralaimėjo Prancūzijos "FC Sochaux" komandai.

ŠAUDYMAS: Olimpinė čempionė D. Gudzinevičiūtė Suomijoje vykusiame pasaulio čempionate, šaudydama į skrendančius taikinius, toje pačioje olimpinėje rungtyje tranšėjinėje aikštėje iškovojo sidabro medalį.

IMTYNĖS: Europos jaunių (iki 17 metų) džiudo čempionate Budapešto mieste (Vengrija) bronzos medalius iškovojo vilniečiai V. Tomaševičius (iki 60 kg), T. Mečkovskis (per 90 kg) ir biržietis T. Vaičekonis (iki 90 kg). E. Macijauskaitė (iki 40 kg) ir E. Žilinskas (iki 81 kg) iškovojo penktąsias vietas.

SKRAIDYMAS: Įstros oro uoste (netoli Panevėžio) vyko pirmą kartą Lietuvoje rengiamas XIII-asis Europos akrobatinio skraidymo čempionatas. Laisvosios programos pasirodymuose Vytauto Lapėno skrydis buvo įvertintas sidabro medaliu.

DISKAS: Lietuvos disko metikas V. Alekna 18-osiose tarptautinėse Pavlo Vardinojani lengvosios atletikos varžybose Kretoje (Graikija), numetė diską 66 m 90 cm ir pagerino asmeninį šio sezono rezultatą (buvęs 66.16 m). Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos (IAAF) lentelėje užima 12-ąją vietą. Vokietis L. Rydel – 14-asis (66.72 m).

ORIENTACIJA: Ispanijoje vykusiose pasaulio jaunimo (iki 20 metų) varžybose vilnietė orientacininkė Indrė Valaitė iškovojo vicečempionės titulą. Čempionės titulą apgynė suomė M. Kauppi.

ŠACHMATAI: Prancūzijoje vykusiose varžybose G. Šarakauskas, surinkęs 6.5 taško iš 9 galimų, tarp 113 šachmatininkų užėmė ketvirtąją vietą. Jam atiteko 1,000 eurų dovana.

ŠOKIAI: Klasikinių šokių pasaulio įvertinime pirmas dvi vietas užima italai. Tretieji – A. Bžokas ir E. Daniūtė, šeštieji – D. Vėželis ir L. Chatkevičiūtė. **V.P.**

Skautų veikla

• Gautas "Kvieslys" į 2002 m. LSS vadovybės rinkimus. Rinkimų komisijos pirm. v.s. Romas Fabijonas, 21 Commons Drive, Palos Park, IL 60464; tel. 708 448-4027. Rinkimų tvarka: vienetų sąrašai prisiunčiami komisijai iki birželio 1 d. (jau atlikta); kandidatų siūlymas iki rugsėjo 14 d.; balsavimo lapų grąžinimas iki spalio 26 d.; balsavimo duomenų paskelbimas – lapkričio 23 d.; tarybos, garbės teismo ir kontrolės k-jos pirmininkų rinkimai – gruodžio 7 d. Rinkimuose dalyvauja ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus LSS nariai-rės, užsimokėję nario mokestį už pastaruosius trejus metus. Metinis LSS nario mokestis – $20. Mokestį sumokėti leidžiama ir Rinkimų komisijai. Platesnė informacija išsiuntinėta rajonų vadovybėms. **Inf.**

• Artėja 40 metų "Romuvos" sukaktis. Ta proga rengiama "Šiaurės pašvaistės" stovykla rugpjūčio 4-18 d.d. Jon žada atvykti LSS vadovai-vės ir daug kitų svečių. Sukakties minėjimas – rugpjūčio 10-11 d.d. **F.M.**

Toronto naujieji operos rūmai vadinsis *Four Seasons Centre for the Performing Arts*. Ilgą laiką planuota ir vis pakartotinai atidėta Toronto operos rūmų statyba, atrodo, netrukus pajudės į priekį. Federacinė valdžia paskyrė $25 mln., provincija padovanojo žemės sklypą pietryčių pusėje nuo University ir Queens gatvių sankryžos (įvertintą $31 mln.), o prabangių "Four Seasons" viešbučių bendrovės steigėjas ir vyr. vykd. direktorius Isadore Sharp birželio 19 d. paaukojo $20 mln. už teisę parinkti operos rūmams pavadinimą. Už auditorijos pavadinimą numatoma kada nors vėliau gauti taip pat stambią $10 mln. auką. Richard Bradshaw, gen. operos bendrovės (Canadian Opera Company, arba COC) direktorius, parskridęs ta proga iš Prancūzijos į Torontą, paskelbė, kad jau apie $80 mln. yra pažadėta $150 mln. operos projektui. Patys operos rūmai turėtų kainuoti apie $100 mln., norima įsteigti $30 mln. pagrindinį bendrą fondą (*Endowment fund*), o likusieji pinigai reikalingi aukų rinkimo vajui. Statyba turėtų prasidėti 2003 metų pavasarį, o naujieji rūmai planuojami baigti 2005 metų rudenį atidarant 2005/06 m. operos sezoną. **G.K.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.15% už 30-89 d.	term. indėlius
1.15% už 90-179 d.	term. indėlius
1.25% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.75% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.55% už 4 m. term.	indėlius
4.25% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
3.00% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
4.00% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.50% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term.	ind.
3.25% už RRSP 2 m. term.	ind.
3.50% už RRSP 3 m. term.	ind.
4.25% už RRSP 4 m. term.	ind.
4.75% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)	
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC	
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	4.25%
2 metų	5.45%
3 metų	5.60%
4 metų	6.05%
5 metų	6.25%
– su keičiamu nuošimčiu	4.25%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1336 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į Lietuvą – patogūs persėdimai, su proga aplankyti ir įvairius kitus Europos kraštus! Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:
Įdomūs maršrutai, patogūs viešbučiai, kelionės vadovas!
Su pusryčiais ir vakariene. Pricinamos kainos! Teiraukitės!
27 rugsėjo, 13 dienų – Austrija, Šveicarija, Prancūzija-Liurdas, Monte Carlo
20 spalio – 12 dienų Italija ir Vatikanas
28 spalio, 15 dienų – Italija, Prancūzija, Ispanija, Portugalija-Liurdas, Fatima
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ ***MEDELIS CONSULTING***
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
* * *
Atstovaujam telefoninių ryšių firmai **RapidTel.**
Planas P: minutė į Lietuvą – 35 c, Kanadą ir USA –10 c
Planas A: minutė į Lietuvą 41 c, Kanadą ir USA – 7 c,
Planas I: minutė į Lietuvą 41 c, Ontario – 5 c, Kanadą – 9 c, USA – 10 c
Ši kaina – skambinant bet kuriuo dienos metu – ir dieną, ir naktį!
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Lietuvos krepšininkės Kanadoje

Edmontono lietuviams buvo gera proga pamatyti jaunų merginų krepšinio komandą iš Marijampolės. Jos dalyvavo kelių jaunų Albertos merginų krepšinio komandų turnyre. Joms teko rungtyniauti su penkiomis komandomis iš Edmontono ir Kalgario. Visas rungtynes lietuvaitės laimėjo, ir joms buvo suteiktas turnyro čempijonių vardas, susietas su dovanėlėmis.

Marijampolės mergaičių komandoje buvo devynios žaidėjos, 15-16 metų. Jų vadovas-treneris – Stasys Žaliabarščius. Visos žaidėjos gana aukšto ūgio, lieknos, gražios, ir labai malonios. Jų vadovas taip pat pasižymėjo kaip linksmas ir malonus asmuo. Visi paliko labai gerą įspūdį ne tik lietuvių tarpe, bet ir Edmontono spaudoj bei kitų kanadiečių akyse.

Būnant joms Edmontone, buvo gana sunku pabendrauti, nes jos buvo labai užimtos rungtynėmis ir kitomis pramogomis. Tačiau Edmontono lietuviams pagaliau pavyko su jomis susitikti Lietuvių Namuose, kur jos buvo pavaišintos lengva vakariene, saldumynais ir lengvais gėrimais. Mažos dovanėlės, primenančios lankymąsi Edmontone buvo įteiktos nuo Edmontono Lietuvių Namų valdybos ir visų Edmontono lietuvių. Visi dalyviai, nors kai kurie turėjo susikalbėjimo problemų, buvo labai patenkinti, kad jiems buvo proga pabendrauti su jaunomis sportininkėmis ir jų vadovu iš Lietuvos.

Kitą dieną, dar po vienų rungtynių, jos išvyko į Kalgarį, kur turėjo dalyvauti kitame krepšinio turnyre. Lietuvos mergaičių komandos lankymasis Albertoje buvo suorganizuotas dr. Vyšniausko, Lietuvos garbės konsulo Albertoje. Pereitais metais jo pastangomis lankėsi Albertoje berniukų krepšinio komanda. Edmontono lietuviai jam yra dėkingi už pastangas pakviesti šias lietuvaites ir su jomis pabendrauti. **V.K.**

Lietuvos mergaičių krepšinio komanda iš Marijampolės prie Edmontono Lietuvių Namų. Pirmoje eilėje: vadovas-treneris Stasys Žaliabarščius ir palydovas iš Kalgario Julien. Žemiau – Lietuvių Namų salėje žaidėjų vadovas-treneris (kalba) ir išsirikiavusios krepšininkės, su kuriomis supažindino kalbėtojas

Po BNA ir buvusios Sovietų Sąjungos krepšinio žvaigždžių rungtynių krepšininkas RIMAS KURTINAITIS (kairėje) nudžiugo žiūrovų tarpe susitikęs savo tautiečių. Be R. Kurtinaičio, buv. Sovietų Sąjungos rinktinės sudėtyje žaidė ir V. Chomičius **Nuotr. J. Jarcevo**

Įdomios rungtynės

Maskvos CASK (Centrinio armijos sporto klubo) arenoje susitiko buvusios NBA ir buv. Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės. JAV komandos veteranų branduolį sudarė olimpinis čempionas C. Drexleris, NBA čempionai Mose Molone, Elie ir kt. Sovietų Sąjungos rinktinėje sėkmingai rungtyniavo lietuviai R. Kurtinaitis (20 tšk.) ir V. Chomičius (17 tšk.). Rungtynes 5 taškų skirtumu 86:81 laimėjo buv. Sov. Sąjungos rinktinė, vadovaujama legendinio trenerio A. Gomelskio. Jo treniruota Sovietų Sąjungos krepšininkų rinktinė Seule (Korėja) 1988 metais laimėjo aukso medalius, baigmėje nugalėjusi JAV komandą. Tada Sov. Sgos rinktinėj aukso medalius gavo net 4 Lietuvos krepšininkai – A. Sabonis, V. Chomičius, Š. Marčiulionis ir R. Kurtinaitis. Džiugu, kad Maskvoje sporto mėgėjai vėl panoro aikštelėje išvysti buvusias krepšinio žvaigždes ir įsitikino, kad veteranai dar gali gerai sportuoti. Maskvoje CASK krepšinio klubo treneriu dirba alytiškis Rūtenis Paulauskas. Prieš tai jis treniravo Sirijos krepšinio rinktinę.

M.

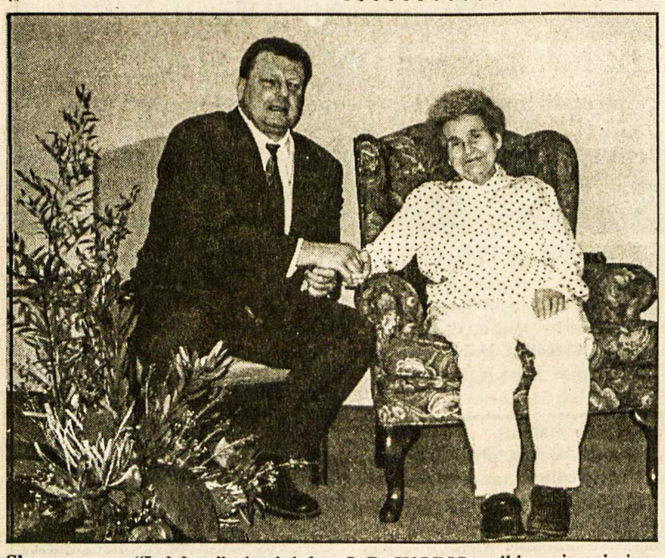

Slaugos namų "Labdara" pirmininkas J. R. JUODIS sveikina pirmąją įnamę, apsigyvenusią gražiuose ir patogiuose lietuvių slaugos namuose Toronte

Toronto labdaros namuose "Scott Mission" lietuvaitės ruošia maistą miesto varguoliams
Nuotr. O. Stanevičiūtės

Aukščiausioji viršūnė

ANTANAS KAKANAUSKAS

Keistas tas žmogaus veržimasis. Jei užkopti – tai į aukščiausią viršūnę, jei turėti – tai daugiausia... Jei būti, tai būtinai geriausiu, stipriausiu, gražiausiu, turtingiausiu... Galbūt šis noras būti "didžiausiuoju" arba bent jau, didesniu už kitus ir yra pažangos variklis? Galbūt. Kol tas noras neiškreiptas, kol juo nepiktnaudžiaujama, kol nepasijunti be galo "didelis" užkopęs ant tos savo "aukščiausiosios" viršūnės viršūnėlės... Tuštybė... Ji nužudo sveiką tobulėjimo sielą ir išmokęs niekinti kitus, ant tos "aukščiausios" viršūnės neužkopusius, pats tampi primityvus, menkas. Derėtų prisiminti gaidį, kuris užskridęs ant savo "aukščiausios viršūnės" didžiuojasi prieš vištas... Eiliniam praeiviui ta jo viršūnė tėra šiukšlių krūva patvoryje. Viskas pasaulyje sąlygina...

Ir vis dėl to užlipti į aukščiausiąjį ar bent pakankamai aukštą savo kalną verta. Gal ne todėl, kad jis aukštas, o todėl, kad jis gražus. Kad jis yra tavo krašto ar jo dalies širdis, o užkopus tampa dalele tavo širdies. Juk kiekvienas turime kažkur, nesvarbu, toli ar arti, tą, būtent "Tą" didžiausiąją svajonių viršūnę.

Medvėgalis yra aukščiausioji viršūnė Žemaitijoje. Taigi ir mes, žemaičiai, turime savo aukščiausiąjį kalną.

Kalnai pakelia į viršų ne tik žmogaus kūną, jie pakylėja žmogaus dvasią. Ir ant Medvėgalio užkopus reikia nusiimti kepurę, geriausia nuteiti prie šlaito Girgždūtės pusėje, nukreipti akis į tą Medvėgalio sesę ir kurį laiką ramiai pasėdėti. Patylėti, valandėlę žvilgtelti į savo vidų, pajusti kaip gaivi srovė tarsi kilsteli tave virš Žemaitijos kalvyno, ir žiūrėti, matyti, mąstyti, jausti... Užkopti ant kalno visada yra didesnė ar mažesnė šventė. Širdies šventė. Dabar pačiam keistai atrodo, kad taip ilgai ėjau į Žemaitijos širdį – per Fanus, Kaukazą, Kara – Kumus, Altajų...

Kopti į Medvėgalio kalną mus, ko gero, irgi paskatino ambicija. Mat į jį ruošėsi užlipti Dzomolungmos nugalėtojas Vladas Vitkauskas. Tad kuo mes, žemaičiai, telšiškiai, prastesni? Nusprendėme bent čia jį truputėlį pralenkti ir užkopėme ant Medvėgalio keliomis dienomis anksčiau. Pirmąjį kartą... Sveika ar nesveika buvo toji ambicija? Vis tiek esu be galo dėkingas V. Vitkauskui, kuris, pats to nežinodamas ją sužadino. Jei ne jis, gal dar dešimtį metų, gal niekados... Vanda, Gediminas, Elė, Monika, Romas, Antanas ir aš – dar vienas Antanas – visi tada buvome ten, aukščiausioje savo krašto vietoje. Tiesiog buvome ir tiek. Kai kurie iš karto pajutome, kai kurie šiek tiek vėliau. Pajutome, kad praturtėjome. Kas daugiau, kas mažiau... Juk dvasios tobulėjimas yra sunkiai pamatuojamas dalykas. Tradiciškai pasėdime ant stataus šlaito krašto, pasėdėję ridename juo žemyn kuprines, patys bėgame paskui jas, juokiamės.

Išsipurvinę, dilgėlių išbučiuoti, apsibraižę išlendame iš pelkėtų krūmų, vėl susėdame, atsisukame į Medvėgalį ir žiūrime. Pasėdime taip gal kokias penkiolika minučių. Po poilsio vėl žolės, krūmai, grioviai, apleistos sodybos. Dar keli poilsiai. Kiekvieną kartą susėdus būtina atsigręžti, pasižiūrėti ar matosi. Ar matosi JIS, Medvėgalis, aukščiausioji Žemaitijos viršūnė. Vis dėlto po valandos kitos žvilgsnius ima į save traukti akyse auganti Girgždūtė... Taigi, kalnai traukia žmogų. Ypač Žemaitijoje. Kur nueitum, jei jų nebūtų? Elė garsiai sako visiems, o gal tik sau, kad niekur kitur gyventi negalėtų, kaip tik mūsų krašte. Kitur kalnų nėra. O jeigu ir yra, tai ne tokie... Neuždusome kopdami ant Medvėgalio, nei leisdamiesi nuo jo, kaip kad uždūsta turistai, lipdami ant telšiškių numylėtos Šatrijos.

Beje, Medvėgalio gynybinį kompleksą sudaro ne viena, o keturios kalvos. Trys kalnai įtvirtinti buvo, o ant ketvirtojo alka – senovės žemaičių pagonių šventykla stovėjo. Žemaitijos žyniai savaip joje dievus garbino, savitai giliai, gražiai pasaulio harmoniją jausdami. O gal ir jiems žmogiškos aistros – valdžia, turtas, moterys – nebuvo svetimos?

Neapgynė dievai, nugalėjo kartą priešai Medvėgalio pilies gynėjus. Tik vieną kartą. Žemaičiai prie Medvėgalio sumušė pranašesnes priešų armijas kelis kartus.

Tas žmogaus buvimas su savo žeme, žinojimas, kad tai TAVO ŽEMĖ... Ilga, tūkstantmečiais susivijusi pasikartojimų spiralė... Kažkada žemaičiai ant paties Medvėgalio gyveno, prie jo papėdėje sukerojusių ąžuolų glaudėsi, ir kalnas buvo su jais, jų sielos dalis. Medvėgalis jau nebėra mumyse ir su mumis. Nėra net visai greta. Varniai, Laukuva, Poežerės kaimas... Žemaičiai atsitraukė nuo savo kalnų, žvelgia į juos kiek atsainiai, per atstumą, iš tolo... Gal taip ir geriau? Juk būdamas viršūnėje kalno nematai. Negali pasigėrėti jo dydžiu, grožiu. Matai tik žemę, kuri yra apačioje, aplink. Matai daug ir gana toli. Esi didesnis? Platesnio akiračio? Iš apačios gali matyti būtent patį kalną. Ir tada pajunti norą užlipti ant jo viršūnės...

"Be Žemaitijos ir jos kalnų aš negalėčiau gyventi, – sakė tą vakarą Elė – O jei ir galėčiau, tai būtų labai nesmagu..."

Aš visada mėgstu žiūrėti į ugnį, į žarijas, liepsnelių žaidimą. Laužo liepsna sukuria šviesos ratą. Didesnį, kartais mažesnį. Už jo būna naktis. Tą naktį aš, o ir visi mes jautėme, kad naktis nėra tuščia. Už jos juodos užuolaidos yra Žemaitija. Joje kalnai – Medvėgalis, Girgždūtė, Šatrija. Medžiai – daug didelių ąžuolų ir liepų, skroblų, beržų ir eglių, joje šaltiniai, ežerai, upės ir upeliukai ir dar daug dalykų. Ir dar ko gero jautėme, kad esame namie. Kad tai pajuščiau, prireikė keturiasdešimties metų ir tūkstančių nueitų kilometrų. O jums kaip? Ir buvo tada toje tamsoje Aukščiausioji viršūnė. Gal ne tik naktyje, bet ir mūsų širdyse. Atsimenu, galvojau tada, kad be laužo, nakties ir žvaigždžių Medvėgalis mūsų širdyse būtų buvęs ne visai tikras.

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. *TŽ leidėjai*

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
ANTANAS GENYS
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Šią vasarą Lietuvos kankinių šventovėje pastoviai per 9.30 v.r. Mišias gieda "Dainos" choras, o 11 v.r. Mišias savo duetais praturtina Lilija Turūtaitė su Vytautu Mašalu.

– Liepos 13, šeštadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. Ona Ropienė, 98 m. amžiaus.

– Lietuviškasis jaunimas, suvažiavęs į Pasaulio jaunimo dienas Toronte, lankysis Anapilyje liepos 25, ketvirtadienį, nuo 12 iki 2 v.p.p. ir čia pietaus. Jei kas galėtų padėti tą dieną jaunimo priėmime, prašome skambinti į kleboniją tel. 905 277-1270.

– Toronto viešojo susisiekimo komisija praneša, kad šv. Tėvo lankymosi Toronte proga liepos 28, sekmadienį, galima bus naudotis visomis Toronto susisiekimo priemonėmis (autobusais, tramvajais ir požeminiu traukiniu) ištisą dieną, įsigijus už $4 "Popiežiškų Mišių pasą" (TTC Papal Mass Pass). Tuos pasus galima įsigyti visose požeminio traukinio stotyse ir ten, kur pardavinėjami miesto susisiekimo bilietai.

– Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris organizuoja metinę vasaros poilsio stovyklą "Romuvoje" rugpjūčio 17 – 25 d.d. Platesnes informacijas teikia Pranas Vilkelis, tel. 905 279-1867.

– Anapilio knygyne gauta nauja S. Vaitiekaus knyga *Tuskulėnai: egzekucijų aukos ir budeliai.* Taip pat galima įsigyti: Arvydo Vilkaičio *Gyvensim,* Jono Rudoko *Prarastieji Lietuvos talentai* bei Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės *Dabar ir visados.*

– Mišios liepos 21, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Bronių Znotiną (XX metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Aleksandrą Stundienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 20, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Lietuvių Namų žinios

– Liepos 14 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 184 svečiai.

– LN valdybos posėdis – liepos 25, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima skaniai papietauti ir pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai a.a. G. Vindašiaus atminimui $25 aukojo A. Žvirblys. Taip pat $500 slaugos namams aukojo P. V. Jankaičiai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už paramą. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Jau atidarytiems Toronto Lietuvių Namų slaugos namams LN kultūros komisija įsipareigojo parūpinti knygų steigiamai bibliotekai. Galintys jų paskirti šiam tikslui prašomi jas atvežti į LN raštinę darbo valandomis. Platesnę informaciją teikia komisijos sekretorė Rūta Snowden, tel. 905 821-0157.

– A. a. Kaziui Šapočkinui mirus, užjausdami artimuosius, A. R. Ramanauskai Slaugos namams aukojo $100; J. Z. Stravinskai aukojo $20.

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui $50 aukojo N.N.

Šv. Jono lietuvių kapinėms $50 aukojo J. Bernatavičius.

Sporto klubui "Anapilis" $100 aukojo J. Baliūnas.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pasaulio jaunimo dienomis Mišios lietuviams bus aukojamos šioje šventovėje liepos 24, 25, 26, ir 27 d.d., 10v.r., į kurias kviečiami visi. Parapijiečiai, kurie pažadėjo nakvynes jaunimui, yra prašomi svečius pasiimti liepos 22, pirmadienį, nuo 6 v.v. Liepos 28d., 9 v.r. Mišios su Popiežiumi Downsview parke, kurių dalyviams įėjimas laisvas.

– Pakrikštyti: Mattias Stasys, Dainos (Batūraitės) ir Pauliaus Bekerių sūnus; Erika Elena, Vytos (Gedvilaitės) ir Pauliaus Vytų dukrelė; Amadeo Justinas Renato, Bernardo ir Nadijos Laurin sūnus.

– Birželio 28 d. palaidotas buvęs veiklus parapijietis a.a. Kazys Šapočkinas, 84 m. Paliko žmoną Jonę ir dukrą Ramintą Nakrošienę su šeima. Liepos 13 d. palaidotas a.a. Stasys Plučas, 76 m. Paliko sūnus Juozą, Joną ir Petrą bei dukras Vandą, Valę, Aldoną ir Birutę su šeimomis. Čikagoj mirė a.a. Birutė Židonienė, Algio Žemaičio sesuo; Lietuvoje mirė a.a. dr. Albina Mandeikienė, Stasės Bušinskienės ir Stasio Pranskevičiaus teta.

– Stovyklos "Kretinga" Vasagoj adresas: 9 Endrus Rd., New Wasaga Beach, ON L0L 2P0, telefonas 705-429-2788. Lietuviškai kalbančių stovykla baigiasi liepos 20 d. Ryšium su Pasaulio jaunimo dienomis nuo 21 iki 28 d. stovykloje niekas nestovyklaus. Lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla prasidės liepos 28 d. po pietų (registracija nuo 4 v. iki 6 v.v.). Ji baigsis rugpjūčio 10 d.

– Šeimų stovykla prasidės Mišiomis rugpjūčio 11 d., 5 v.p.p. ir baigsis rugpjūčio 17 d. Daugiau žinių apie šią stovyklą teikia jos organizatoriai Linas ir Virginija Zubrickai tel. 416-767-9066.

– Parapijos biblioteka veikia pirmą ir antrą mėnesio sekmadienį nuo 10 v.r. iki 12 v.d.

– Mišios sekmadienį, liepos 21: 8 v.r. už prel. Praną Vaserį; 9:15 v.r. už a.a. Vladą Walenciej; 10:30 v.r. už a.a. Salomėją Pundžiuvienę ir Strumilų šeimos mirusius, už a.a. Juozą Tamulionį (1 metinės), už a.a. Gintautą Liaugaudą (2 metinės), už a.a. Benoną Baranauską; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Gauta žinia, kad praeitą ketvirtadienį, liepos 11, 12.30 v.p.p. (Kalifornijos laiku) mirė a.a. poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS, eidamas 96-tuosius savo gyvenimo metus. Po gedulinių Mišių Los Angeles Šv. Kazimiero šventovėje ir atsisveikinimo, ELTOS žiniomis, karstas su velionies palaikais į Vilniaus oro uostą bus atskraidintas liepos 28, sekmadienį. Poetas laidojamas Kauno Petrašiūnų kapinėse liepos 31 d.

Velionis buvo gimęs 1907 m. vasario 2 d. Stebeikėlių kaime, Pumpėnų valsčiuje, Biržų apskr. Apie Poeto mirtį pranešė PLB valdybos pirm. Vyt. Kamantas. *Inf.*

A. a. Steponui Ulbinui mirus, užjausdami sūnų Algį ir Vandą Ulbinus bei visus gimines, Alfonsas ir Teresė Žebertavičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

A. a. Gediminui Vindašiui iškeliavus amžinybėn, reikšdami užuojautą jo šeimai, sesutei Sakalienei ir giminėms, Alfonsas ir Teresė Žebertavičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

MUZIKOS ANSAMBLIS vestuvėms arba kitoms progoms. Skambinti Pauliui tel. 416 231-5915.

IEŠKAU darbininkų namo remontui. Skambinti Birutei tel. 416 993-5996.

Jaunieji Toronto gintariečiai gražiai pasirodę savo metiniame koncerte Anapilio salėje š.m. birželio 2 d. **Nuotr. D. Puterienės**

Toronto lietuvių jaunimo sambūris "Gintaras" su svečiais ir šeimininkais Montrealyje, kur įspūdingai koncertavo š.m. gegužės 11 d.

Viena iš linksmų akimirkų Anapilio vaikų darželyje, kurio veikla sustabdoma. Darželio vedėja Loreta Dauginienė praneša: ***Mes labai apgailestaujame, kad dėl pakilusios vaikų darželio patalpų nuomos Anapilio vaikų darželis turi užsidaryti. Mes esame labai dėkingi visiems, kurie mums padėjo išlaikyti šį darželį.***

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ **paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 30 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 20 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 13 d.**

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) kraštų pirmininkų suvažiavimas rengiamas rugpjūčio 11 – 15 d.d. Druskininkuose. Pranešimą padarys PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas. Bendrasis posėdis skiriamas temai *Lietuva baigiamajame kelyje į NATO.* Tuo klausimu kalbės užsienio reikalų viceministeris Giedrius Čekuolis ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis. Bus svarstomi išeivijos lietuvių švietimo ir lietuvybės išlaikymo klausimai. Suvažiavimas bus pajvairintas išvykomis pasigrožėti Dzūkijos gamta, bus baigtas koncertu ir vaišėmis Margonių klojimo teatre. (ELTA)

Lietuvių fronto bičiulių rengiama 46-toji studijų savaitė vyks "Dainavoje" rugpjūčio 18-25 d.d. Su paskaitomis ar pranešimais dalyvaus: kun. dr. R. Gudelis, dr. V. Bieliauskas, adv. P. Žumbakis, dr. A. Idzelis, dr. K. Skrupskelis, dr. V. Samonis, dr. R. Šonkaitė, V. Volertas, dr. J. Račkauskas ir kt. Laukiami gausūs dalyviai iš Amerikos bei Kanados. Registruotis ir kambarius užsisakyti šiuo adresu: Jonas Urbonas, 1418 W. Elmwood Ave., Clawson, MI 48017. Telefonas ir faksas: 248 435-0209. **J.B.**

A. a. Kazimiero Šapočkino, ilgamečio skautų-čių tėvų komiteto pirmininko netekus, jo atminimui, užjausdamas žmoną Niną, dukrą Ramintą su šeima, visus gimines ir artimuosius F. Mockus *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Onai Ropienei mirus, užjausdami jos dukrą Aldoną, sūnų Algį, būrį vaikaičių ir provaikaičių, artimieji sergantiems džiova ir vėžiu našlaičiams bei tremtiniams Lietuvoje aukojo: $50 – B. P. Daržinskas, C. R. Žalnieriūnas; $25 – B. T. Stanuliai; $20 – I. Vibrienė, V. Šniuolis, V. Žalnieriūnas, V. St. Vaikutis, B. Lyons; $10 – A. Milliken. Aukas surinko E. Simonavičienė ir M. Povilaitienė.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ **leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai") praneša, kad jau veikia naujai sukurtas interneto tinklapis www.tzib.com Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com.**

Sveikindami Aleksą ir Danutę Keršius 50 metų vedybų sukakties proga, linkėdami geros sveikatos ir ilgų gyvenimo metų, Petras ir Zuzana Jonikai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Jonas Prakapas, buvęs vienas iš pirmųjų *Tėviškės žiburių* administratorių, nuolatinis *TŽ* bendradarbis, lydimas savo brolio Stasio, liepos 9 d. lankėsi *TŽ* redakcijoje, papasakojo apie gyvenimą Kalifornijoje, iš kurios jis pats vienas automobiliu atvažiavęs į Torontą. Čia kelias dienas paviešėjęs, išskrido į Lietuvą. Savo kelionių įspūdžiais žada pasidalinti su *TŽ* skaitytojais.

Į lietuvių slaugos namus persikėlė: dr. Petras ir Irena Lukoševičiai, Juozas Staškevičius, Karolis Abromaitis, Vytautas Kastytis-Tvardauskas, kun. Laurynas Kemėšis ir kiti. Slaugos namų gyventojų skaičius kasdien vis didėja. Šiuo metu jų yra apie 40.

Laiške iš Lietuvos *TŽ* redakcijai T. B. Lemkienė, II grupės invalidė, našlė, šaukiasi finansinės pagalbos. Ji esanti 67 metų amžiaus sunki ligonė, reikalinga brangių vaistų ir dar brangesnės operacijos. Ji bandžiusi kreiptis paramos į didžiąsias įstaigas, pasiturinčius asmenis Lietuvoje, bet negavusi jokios paramos. Dėl to ji kreipiasi į labdaringus tautiečius bei organizacijas išeivijoje, prašydama finansinės pagalbos. Prie laiško pridėtas gydytojo pažymėjimas. Jos adresas: Teresė-Birutė Lemkienė, Pilėnų g. 13 – 20, Noreikiškės, 4324 Kaunas, Lithuania.

A. a. Vyto Bilevičiaus atminimui, užjausdami jo žmoną Eleną Bilevičienę, Alfonsas ir Teresė Žebertavičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

A. a. Vytautui Abromaičiui mirus, užjausdami jo seseris Vandą ir Emiliją, brolius Karolį ir Eugenijų su šeimomis, Kazimiera ir Eugenijus Kalasauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Kanados lietuvių fondo pelno komisija iš praeitų metų pelno parėmė Lietuvos organizacijas. Paramos susilaukė: Galerija "Židinys" $24,812 (pagal sutartį su A. Tamošaičiu); $2,500 Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba; $2,000 Vilniaus krašto mokyklos Vilnijos draugija; $1,500 Telšių vyskupijos rekolekcinio veikimo organizacija; $1,000 Jaunimo paramos fondas "Laisvoji jūra"; po $500 laikraštis *XXI amžius,* Anykščių rajono jaunimo kultūros centras "Versmė", žurnalas *Žiemgala,* žurnalas *Artuma,* Panevėžio kurčiųjų kultūros centras, Lietuvos kudirkaičių organizacija, Lietuvos bočių sąjunga, žurnalas *Kardas,* Laisvės kovų archyvas, Laisvės gynėjų paramos fondas, laikraštis *Voruta,* laikraštis *Tremtinys,* laikraštis *Lietuvių godos,* laikraštis *Švenčionių rytas,* jaunimo laikraštis *Kregždutė,* programa *Represuoti Telšių vyskupijos dvasininkai.* Iš viso organizacijoms Lietuvoje paskirta $37,562.

Fondas taip paskyrė paramą švietimui: Vilniaus universitetui ir Vytauto Didžiojo universitetui Kaune po $3,000, studentams iš Suvalkų trikampio bei studijuojantiems Lietuvoje buvo paskirta $1,500. Lietuvių kilmės studentams, studijuojantiems Kanados universitetuose, suteiktos stipendijos iš specialiai tam tikslui įsteigtų Koyelaičių, Kantautų, Balsių, Skrebutėnų, Razmos fondų. Fondo nariams ar narių vaikams duota po $500. Gavo: J. Baliūnas, V. Bučionis (Montrealis), J. Šimonėlis, A. Šivickytė, L. Gudinskas (Hamilton), A. Jonušonis, R. Kaminskas, A. Kaminskas, V. Petrauskas, E. Point, S. Point, L. Puteris, R. Puteris, S. Simonavičius, D. Sonda. Ne nariams duota po $250. Gavo: S. Andriulevičiūtė, A. Dalinda, K. Petrauskas, A. Rusinas, V. Ruslys, K. Yčas. Visos stipendijos suteiktos sąlyginai, kad prasidėjus mokslo metams (iki rugsėjo 30 dienos), visi studentai turės pateikti Fondui įrodymą, kad savo pasirinktose institucijose mokosi. **Inf.**

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

MONTREAL QUE

Gegužinė, šaulių rengta liepos 6 d., įvyko savame sklype, Rigaud Bay, Que. Diena po didžiųjų karščių pasitaikė gana maloni. Saulės nesimatė, nes dūmai nuo degančių už tūkstanties kilometrų Kvebeko miškų uždengė ją visiškai. Bet akių negraužė, todėl pabūti atvirame ore buvo smagu.

Suvažiavo gana gausus būrys gegužinės dalyvių. Atsirado norinčių pažaisti čia pat esančioje aikštelėje tinklinį. Kiti mėtė pasagą. Prie stalų dalyviai vaišinosi savo atsivežtomis gėrybėmis. Antanas Račinskas armonika ir Jonas Rimeikis akordeonu linksmino svečius.

Vakarop buvo atsisveikinta su Irenos ir Lino Šlikų šeima, išsikeliančia į Torontą. Šaulių vardu Antanas Žiukas ir Žvejotojų-medžiotojų klubo vardu J. Rimeikis išvykstantiems savo nariams įteikė po simbolinę dovanėlę, linkėdami sėkmingai įsikurti naujoje vietoje. Visi jiems sugiedojo *Ilgiausių metų.* L. Šlikas padėkojo. Po to gegužinės dalyviai pradėjo skirstytis. Rengėjai džiaugiasi gegužinės pasisekimu. **B.S.**

Solistės Elzbietos Kardelienės stipendijų fondo valdyba, pirmininkaujama sol. A. Keblio, nuoširdžiai dėkoja už dosnią 100 dolerių auką Reginai ir Leonui Jurijonamas. **Inf.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $45.00,
rėmėjo – $55.00, garbės – $65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais doleriais)
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčių prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada
Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Naujas raštinės adresas ir darbo valandos:
1 Resurrection Road
Toronto ON M9A 5G1
pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

"BALTIC TREE SERVICE" – Nupjaunam, genėjam ir tręšiam (fertilize) visų rūšių medžius bei krūmus. Darbas garantuotas. Skambinti Daniui Leliui: Hamiltone 905 692-9741 (iki 9 v.v.); Toronte 416 753-0790.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

PARDUODAMAS 3.5 kamb. butas Vilniuje. Plotas 64.5 kv. metrų. Gražiame Antakalnio rajone prie pat troleibuso sustojimo, krautuvių ir klinikinės ligoninės. Uždaras kiemas. Nauji langai mediniais rėmais. Teirautis telefonu Vilniuje: 75-33-50 arba mobilus (370) 68-63-9198.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

Atitaisymas. *TŽ* 27 nr. vedamajame išspaudinta pavardė Voveraitienė. Turi būti Voverienė. Atsiprašome.

Lietuvos pašto ženklas
Nuotr. M. Pranevičiaus

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir ***Tėviškės žiburiams.*** **Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.**

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius